Пралетарыі ўсіх краёў, злучайцеся!

Савецкая Беларусь

Орган Цэнтральнага Выканаўча[illegible]аветаў БССР.

АДРЭС РЭДАКЦЫІ: МЕНСК, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса (2-гі Дом Саветаў).

ТЭЛЕФОНЫ: Рэдакцыі—№ 478. Рэдактара—№ 769.

Матар'ял прымаецца—з 9-й да 3½ гадз.

Нявыкарыстаныя рукапісы назад аўтарам не варочаюцца.

КОШТ НУМАРУ 5 кап.

КАНТОРА: Менск, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса. Тэлефон № 244. (2-гі Дом Саветаў).

ПАДПІСНАЯ ПЛАТА:

На 1 месяц	— 90 к.
„ 3 „	2 р. 70 к.
„ 6 „	4 р. — к.
„ 1 год	8 р. — к.
Зьмена адрасу: іншагародняя	— 20 к.
мясцовая	— 10 к.

ПЛАТА ЗА АБВЕСТКІ:

За радок нанпарэлі пасьля тэксту	— р. 50 к.
За радок нанпарэлі пасярод тэксту	1 р. — к.
За радок нанпарэлі перад тэкстам	1 р. 50 к.

Сьпешныя на 50 проц. даражэй.

Звыш тарыфу бярэцца 10 проц. налогу.

ПЛАТА ЗА ПУБЛІКАЦЫІ:

За 1 дакумант	35 кап.
За кожны дадатковы	15 „
Беспрацоўн. і чырвонаармейцы за дакумант	15 „
За кожны дадатковы	5 „

Публікацыі ЗАГС'у—3 руб.

ПАДПІСКА ПРЫМАЕЦЦА ў канторы газэты, ва ўсіх аддзяленьнях Беларускага Дзяржаўнага Выдавецтва і ва ўсіх пашт.-тэл. канторах. АБВЕСТКІ ПРЫМАЮЦЦА канторай газэты: Менск, рог Ленінскай і Карла Маркса (2-гі дом Саветаў).

9 ГОД ВЫДАНЬНЯ. ШТОДЗЁННАЯ ГАЗЭТА. № 264 (2452) Субота, 17-га лістапада 1928 г.

Дзяржбюджэт СССР на 1928-29 год.

Прыбытковая частка бюджэту складае 7.694,8 міл. руб.—У сацыялістычную прамысловасьць будзе ўкладзена звыш міліярду.—Сельская гаспадарка атрымае звыш 317 мілёнаў.

На пленуме бюджэтнае камісіі ЦВК СССР.

МАСКВА, 16-XI. На ранішнім пасяджэньні 14 лістапада пленум бюджэтнае камісіі ЦВК СССР заслухаў даклад намесьніка наркома Фінансаў СССР Кузьняцова аб праэкце дзяржаўнага бюджэту СССР на 1928-29 г.

Бюджэт складзен у суме 7694,8 міліёнаў руб. Прыбытковая частка бюджэту вылічана ў 7579,8 міліёнаў руб. Лішак па выкананьні бюджэту леташняга году складае 115 міліёнаў руб. Выдатковая частка бюджэту прадугледжвае заснаваньне спэцыяльнага дзяржаўнага рэзэрву ў суме 50 міліёнаў руб. Паступленьне падатковых прыбыткаў мяркуецца ў 3803,4 міліёны руб. Прыбыткі мясцовага бюджэту ўяўляюцца ў наступным выглядзе: летась мясцовы бюджэт—нэтто па прыбытках склаў 1845 міліёнаў руб. Сёлета ён павялічваецца да 2040 міліёнаў руб. Наркамфін лічыць, што галоўная ўвага ў мясцовым бюджэце павінна быць зьвернута на патрэбы народнае асьветы. Сёлета на гэтую мэту магчыма вылучыць 670 міліёнаў рублёў.

За апошні год значна вырас нізавы бюджэт. З 1923-24 году да 15 га кастрычніка 1928 г. валасны і раённы бюджэт павялічыўся з 58 да 559 міліёнаў руб. Каля 60 проц. гэтага бюджэту складаюць выдаткі на сацыяльна-культурныя патрэбы.

Рэспубліканскія бюджэты растуць сёлета так: бюджэт РСФСР—на 20,7 проц., УССР—26,4 проц., БССР—37,1 проц., Закаўказьзе—24,3 проц., Узбэк-ССР—26,7 проц.

Падрабязна спыняецца дакладчык на выдатковай частцы бюджэту. Найбольшыя выдаткі з ведамстваў у сёлетнім годзе зробіць **НК Шляхоў—2124,3 міліёнаў руб.** З гэтае сумы 709 міліёнаў руб. асыгнуюцца на новыя работы (проці 509 міліёнаў леташняга году). Між іншым, на пабудову новых чыгунак выдаецца 127 міліёнаў руб., проці 68 міліёнаў руб. леташняга году. **Прамысловасьць атрымае з дзяржаўнага бюджэту 938,2 міліёны рублёў,** што перавышае леташнія асыгнаваньні на 48,6 проц. **На электрыфікацыю** па бюджэце асыгнуецца **184 мільёны руб.** Гэта дазволіць сёлета ўвесьці эксплёатацыю яшчэ да 1-га кастрычніка 1929 г. 230.000 кілёўат новых установак. **На фінансаваньне сельскае гаспадаркі** па бюджэце сёлетняга году выдаецца **317,2 мільёна руб.** (проці 131,3 мільёнаў руб. леташняга году). На фінансаваньне калгаснага будаўніцтва і ўсіх галін аграмаджанае сельскае гаспадаркі ў агульным выдаецца 107 мільёнаў руб. Бюджэт прадугледжвае таксама дапамогу неўраджайным акругам Украіны і АМССР у суме 42 мільёнаў руб. Камунальнай гаспадарцы даецца, водлуг бюджэту, 70 мільёнаў руб.

Калі намечаны СНК Саюзу бюджэт будзе выканан у назначаных разьмерах, пры ўмове непаніжэньня пакупное вартасьці нашага рубля, дык ён забясьпечыць пераразьмеркаваньне народнага прыбытку праз бюджэт у карысьць аграмаджанага сэктару, на справу індустрыялізацыі краю ў разьмеры 1 мільярду руб.

На вячэрнім пасяджэньні 14 лістапада пачаліся і скончыліся спрэчкі на дакладу т. Кузьнянова. У спрэчках выступілі НК Фінансаў РСФСР Мілюцін, НК Фінансаў ЗСФР т. Гусэйнаў, НК Фінансаў УССР Полаз і Веташкін, Каттэль, Курц (Немрэспубліка), Уласенка (УССР), Мікуліч (БССР), Муралаў (Цэнтр) Скрыпнік (УССР), Д. І. Пятроўскі (УССР) і Сьвідэрскі (Галоўмастацтва РСФСР).

У заключным слове Кузьняцоў адзначае, што ўсе выступаўшыя ў спрэчках прызнавалі правільнаю ўзятую ў бюджэце лінію на максымальную дапамогу капітальнаму будаўніцтву дзяржаўнае прамысловасьці. Таксама ніхто не адхіляе і таго, што фінансаваньне сельскае гаспадаркі павінна было-б узрасьці на суму большую ў параўнаньні з запраэктаванай у бюджэце, але зрабіць гэта не дазволілі тыя рэсурсы, якія мы маем. Дзеля збалянсаваньня агульнасаюзнага бюджэту прышлося зьменшыць асыгнаваньні на такіх надзвычайна важных зараз для нас галінах гаспадаркі, як мэталь, вугаль, лес і інш. Таму неабходна прызнаць, што збалянсаваньне бюджэту СНК не магло не адбыцца без учыненьня вядомае шкоды цэламу шэрагу артыкулаў, якія праходзяць па бюджэтах саюзных рэспублік і па мясцоваму бюджэту.

Пасьля заключнага слова т. Кузьняцова, пленум бюджэтнай камісіі вылучыў падкамісіі для разгляду асобных частак бюджэту. Наступнае пленарнае пасяджэньне бюджэтнае камісіі адбудзецца 19 верасьня.

У СССР.

Аднаўленьне т. т. Сафарава, Вардзіна і інш. у сябры УсеКП(б).

МАСКВА. Беручы пад увагу, што т. т. Сафараў Г. І., Вардзін І. В., Тарханаў С. С. і Навумаў І. К. зрабілі заявы, у якіх яны прызналі свае прынцыповыя памылкі, адмежаваліся ад платформы трацкістаў, зганьбілі фракцыйную дзейнасьць трацкісцкае апазыцыі, спынілі гэтую дзейнасьць і заявілі аб поўным падначаленьні ўсім пастановам УсеКП(б) і Камінтэрну,—партколегія ЦКК УсеКП(б) ухваліла аднавіць іх у шэрагах УсеКП(б), занатаваўшы ў асабовых справах і партыйных білетах перапынак у іх пабыцьці ў партыі з часу выключэньня да 9-га лістапада 1928 г.

Поступ калектывізацыі.

ЙОШКАР ОЛА, 16-XI. Калектывізацыя сельскае гаспадаркі Марыйскае вобласьці дае значныя посьпехі. На 1-га кастрычніка 1927 г. у вобласьці налічвалася 8 калектыўных гаспадарак. На 1-га кастрычніка 1928 г. лік калектыўных аб'яднаньняў узрос, і ў сучасны момант ёсьць 2 сельска-гаспадарчыя камуны, 23 сельска-гаспадарчыя хаўрусы і 36 т-варыстваў па супольнай апрацоўцы зямлі. Лік сяброў розных калектыўных аб'яднаньняў дасягае 3389 чалавек, 66 проц. агульнага ліку сяброў аб'яднаньняў складаюць марыйцы.

Сынагогу пад клюб.

БРАНСК, 16-XI. Рабочыя і служачыя фабрыкі „Брянодежды", фабком, губэрскі аддзел краўцоў і ЦСПС узьнялі перад губэрскім выканкомам пытаньне, каб зачыніць сынагогу і перадаць яе памяшканьне пад клюб краўцоў. На фабрыцы працуе больш 200 чалавек, сярод якіх 50 проц. яўрэяў, якія ня маюць ніякага клюбу, і нікому з іх сынагога непатрэбна. Яе наведвае толькі 20 чалавек наймаў. Гэтымі днямі губвыканком абмяркуе гэтае пытаньне.

Вызваленьне надзелаў выхаванцаў ад с.-г. падатку ў РСФСР.

МАСКВА, 15-XI. Згодна сучаснага заканадаўства, ад сельска-гаспадарчага падатку вызваляюцца на 3 гады дадатковыя надзелы сялянскіх двароў і калектыўных гаспадарак, якія дадзены ім для падрыхтоўкі да сельска-гаспадарчае працы выхаванцаў дзіцячых дамоў.

Зараз СНК РСФСР прызнаў патрэбным распаўсюдзіць гэтую палёгку і на тыя сялянскія гаспадаркі, якія бяруць на выхаваньне дзяцей з чужых двароў, афармляючы гэты прыём у мясцовых органах ўлады. Маецца на ўвазе, што выхаванцы з чужых двароў, зьяўляючыся круглымі сіротамі, павінны выхоўвацца ў дзіцячых установах народнае асьветы.

Голад у Эстоніі.

РЭВЕЛЬ. Адбылася нарада паватовых сельска-гаспадарчых інспэктароў. На нарадзе выявілася вельмі цяжкае становішча сельскае гаспадаркі. У шматлікіх паветах поўны неўраджай. Іншыя паветы пацярпелі ад неўраджаю часткова. Харчу жывёле не хапае. Жывёлагадоўля зьмяншаецца. У некаторых паветах засталася незасеянаю частка азімага поля. У некаторых мясцовасьцях сялянам хопіць хлеба толькі на некалькі месяцаў.

Заказ Пэрсіі на савецкія цягнікі.

ТЭГЕРАН, 15-XI. Міністэрства Шляхоў пасылае ў Тыфліс прадстаўнікоў для перамоў аб куплі цягнікоў для Таўрыскае чыгункі.

Цяжкае становішча лёкаутаваных Рэйн-Вэстфаліі.

Урадавыя органы афіцыйна адмовілі лёкаутаваным у дапамозе па беспрацоўю. ПЕРШЫ ГАРНЯЦКІ РЭВАЛЮЦЫЙНЫ СТАЧКОМ.

Спроба перамагчы рабочых голадам.

БЭРЛІН. Вышэйшая інстанцыя па пытаньні аб наданьні дапамогі, кіруючыся пастановаю суду па працоўных справах, прызнала, што лёкаутаваныя ня маюць права атрымліваць дапамогу па беспрацоўі.

Абарона кампартыяй інтарэсаў лёкаутаваных.

БЭРЛІН. У рэйхстазе скончыліся спрэчкі па пытаньнях лёкауту ў Рурска-Вэстфальскім раёне. Вотум недавер'я ўраду, пададзены камфракцыяй, адхілен усімі галасамі проці камуністаў і фашыстаў.

Прапанову ўхвалы вотуму недавер'я ад імя камфракцыі абгрунтаваў дэпутат Фальбіхот, які востра спрачаўся з эс-дэнаўскім міністрам працы Віселем і старшынёю рэфармісцкага саюзу мэталёўцаў, эс-дэкам Брандэсам.

Міжрабпом за выкананьнем клясавага абавязку.

БЭРЛІН, 15-XI. Рух за абраньне ўласных камітэтаў дзеля кіраўніцтва барацьбою ў лёкаутаваным раёне захапляе ўсё больш шырокія колы лёкаутаваных. Ён захапіў ужо і гарнякоў. Учора на руднікох Бэккервэртс у Эсэне гарнякі абралі ўласны камітэт для кіраўніцтва барацьбою. Гэта першы камітэт барацьбы гарнякоў.

Становішча лёкаутаваных надзвычайна цяжкае. Асноўная маса, неарганізаваная ў прафсаюзах, прымушана задаволіцца дапамогай, якую выдаюць з філянтропічных фондаў муніцыпалітэту ў разьмеры 90 пфэнігаў на 4 дні (каля 40 кап.). Некаторыя муніцыпалітэты заяўляюць, што іх дабрачынныя фонды ўжо ўсе патрачаны.

Наперакор цкаваньню з боку сацыял-дэмакратычнага друку і заклiку рэфармістаў не ахвяроўваць ніводнага пфэнігу, зборы Міжрабпому даюць даскаканалыя вынікі. Пачынаючы з сёньняшняга дню Міжрабпом штодзень выдае 20 тысяч гарачых абедаў, ня лічачы дапамогі, якую ён падае дзецям. Міжрабпом праводзіць кампанію за перавозку дзяцей лёкаутаваных у суседнія раёны, не закранутыя лёкаутам. Першыя транспарты дзяцей адсылаюцца з Эсэну гэтымі днямі.

Капіталісты абкрадаюць рабочых.

БЭРЛІН. Лёкаут усё мацней адбіваецца на горнай прамысловасьці. У кастрычніку штодня ў сярэднім ня спушчалася ў капальні блізка 7.000 гарнякоў, а зараз—блізка 31.000, у выніку чаго зьмяншаецца заработак гарнякоў на 270.000 марак у дзень, або за час лёкауту на 3 мільёны марак.

Лёкаут у Маркскім раёне.

БЭРЛІН, 15-11. Лёкаут 35-ці тысяч рабочых мэталёвае прамысловасьці Маркскага раёну абвешчан пасьля таго, як рабочыя патрабавалі павялічыць заработак для асобных катэгорый да 50-ці проц.

Лёкаут распачнецца 5-га лістапада.

Абманны манэўр.

ПАНЦЫРНАЯ САЦЫЯЛ-ДЭМАКРАТЫЯ „ПРОЦІ" ПАНЦЫРНІКА.

БЭРЛІН, 15-XI. Рэйхстаг распачаў абмяркоўваць пытаньне аб пабудове браняносца. Першым абмяркоўвалася вядомая прапанова сацыял-дэмакратычнае фракцыі спыніць пабудову браняносца. З абгрунтаваньнем прапановы выступае старшыня партыі Вэльс, які перарываецца выгукамі—„двулічны"—на камуністычных лаўках. Вэльс старанна абмінае факт галасаваньня сацыял-дэмакратычных міністраў за пабудову браняносца. Прапанову сацыял-дэмакратычнае фракцыі спыніць пабудову браняносца Вэльс абгрунтоўвае пераважна ваенна-тэхнічнымі меркаваньнямі і тым, што сацыял-дэмакраты зьяўляюцца прынцыповымі прыхільнікамі „рэжыму эканоміі". Вэльс падае заяву нацыяналістычнае „Крэйцэйтунг", якая завярае, што пабудова браняносца накіравана проці Польшчы і СССР, і гаворыць аб варожых намерах СССР, як аб факце, не парэчачы проці выдуманае нацыяналістамі недарэчнасьці. Вэльс скончыў сваю прамову пры гучных выгуках пратэсту, асабліва на камуністычных лаўках.

Камфракцыя прапанавала агаласіць мэмарандум па пытаньні аб узбраеньні, перададзены міністэрствам рэйхсвэра ўраду. Канцлер Мюльлер ад імя ўраду выказаўся проці агалашэньня мэмарандуму, спасылаючыся на яго сакрэтнасьць. Прапанова камфракцыі адхілена ўсімі галасамі проці галасоў камуністаў. Дэпутаты сацыял-дэмакратычнае партыі таксама галасавалі проці прапановы.

Брандлераўцы коцяцца ў логва меншавізму.

ПРАЭКТ ЗАСНАВАНЬНЯ ПРАВАГА „СПАРТАКБУНДУ".

[illegible]

ПРАВЫЯ НЯ МАЮЦЬ КАРАНЁЎ У БЭРЛІНСКАЙ АРГАНІЗАЦЫІ.

[illegible]

Вялікі посьпех СССР.

АЦЭНКА АМЭРЫКАНСКАЙ ЗЬДЗЕЛКІ АЎТОРГА Ў «КЕЛЬНІШЭ ЦЭЙТУНГ».

[illegible] пункту гледжаньня нямецкіх інтарэсаў, карэспандэнт прыходзіць да вываду, што ўзмацненьне ўвозу амэрыканскіх электрычных машын у СССР павінна адбіцца на дастаўках гэтых машын Нямеччынай.

Падазроная сьпешка

БЭРЛІН. Юрысконсульт аукцыённага дому Лепке, дзе адбываецца аукцыённы продаж савецкіх каштоўнасьцяў у Бэрліне, паведамляе ў «Бэрлінэр Тагеблят», што судовая палата, перадаўшы ў дэпазіт судоваму выканаўцу каштоўныя рэчы, якія нібыта належалі князю Фабішу-Катрамавіч, разглядзела справу з нязвычайнаю сьпешкаю і моўчкі абышла ў сваім вырашэньні шматлікія пастановы нямецкіх і чужаземных судоў, якімі ў аснове адхіляецца пункт гледжаньня палаты.

Рэпрэсіі проці чэхаславацкае кампартыі.

ПОЎНАЯ ЗАБАРОНА КАМУНІСТЫЧНАГА ДРУКУ.

ПРАГА, 15-XI. Улада ня спыняе ўціскаць камуністычны друк. Камуністычнай фракцыі парляманту не дазволена выдаваць свой весьнік з прычыны таго, што ён можа замяніць забароненыя камуністычныя газэты. Паліцыя не дазволіла камуністычнай партыі аддрукаваць выбарчыя плякаты.

ПРЫСУД КАМУНІСТАЎ ПРЫКАРПАТЧЫНЫ.

ПРАГА, 15-XI. Дэпутат Прыкарпацкае Русі камуніст Шафранко засуджан на 3-х месячнае зьняволеньне ў астрозе за прамову на адным сходзе, які адбыўся ў 1924 годзе. Шафранко ў гэтай прамове заявіў, што ў выпадку вайны мабілізацыя народных мас абернецца ў грамадзянскую вайну.

ЮБІЛЕЙ БЕЗ НАЦМЕНШАСЬЦЯЎ.

ПРАГА, 15-XI. Учора адбылося ўрачыстае пасяджэньне сэнату ў сувязі з 10-мі ўгодкамі існаваньня чэхаславацкага парляманту. У знак пратэсту проці становішча нацыянальных меншасьцяў Чэхаславакіі на пасяджэньні адсутнічалі фракцыя нямецкіх сацыял-дэмакратаў у Вэнгрыі, нямецкія нацыяналісты і нацыянал-сацыялісты. На пасяджэньні выступілі камуністычныя сэнатары з пратэстам проці праследаваньня камуністычнага друку.

Зьезд мусульман выказаўся за поўную незалежнасьць Індыі.

ЖАНЧЫНЫ—ЗАСТРЭЛЬШЧЫКІ РУХУ.

ЛЁНДАН. З Індыі паведамляюць, што ў Каапноры адбыўся зьезд мусульманаў, якія належаць да розных палітычных партый. Зьезд выказаўся за поўную незалежнасьць Індыі і за абвяшчэньне індыйскае фэдэрацыйнае рэспублікі.

Цікава адзначыць, што гэтая рэзалюцыя ўхвалена, пераважна, над націскам жанчын-мусульманак, прысутных на зьезьдзе ў якасьці публікі. Жанчыны падалі старшыні зьезду пісьмовую заяву, у якой зазначаюць, што калі ў мужчын ня хопіць адвагі выказацца за поўную незалежнасьць Індыі, дык жанчыны выйдуць з пасыўнага становішча і зоймуць месца ў барацьбе проці ангельскага панаваньня. Выступленьне жанчын зрабіла на ўдзельнікаў зьезду вялікае ўражаньне.

БУНТ ТЭКСТЫЛЬШЧЫКАЎ БАМБЭЮ.

ЛЁНДАН. Як паведамляюць з Індыі, на бамбэйскіх тэкстыльных фабрыках няспынна выбухаюць частковыя забастоўкі на грунце нездаволеньня рабочых заработкам і кватэрнымі ўмовамі. Так, гэтымі днямі забаставала 800 ткачоў тэкстыльнае фабрыкі «Стандарт» у знак пратэсту проці зьмяншэньня заработку. Бастуючыя кінуліся на тэлефонную станцыю фабрыкі і разьбілі яе, каб ня даць адміністрацыі магчымасьці паведаміць паліцыю. Апроч таго, бастуючыя разграмілі кватэру дырэктара. Пры сутычцы паранена некалькі чалавек.

Камуністычная арганізацыя ў Кантоне.

ШАНХАЙ, 15-XI. Водлуг паведамленьняў газэт, у Кантоне ў арыштаваных камуністаў знайшлі сьпіс членаў кампартыі, сярод якіх былі прозьвішчы некалькіх выдатных дзеячоў жандармэрыі. Пасьля гэтага было арыштавана 120 прадстаўнікоў жандармэрыі. Улада пастанавіла, калі будзе сапраўды даказана, што яны зьяўляюцца камуністамі, неадкладна растраляць іх.

Маніу прадоўжвае справу Братыяну.

ВЕНА, 15-XI. З Бухарэсту паведамляюць, што рада унітарных прафэсыянальных саюзаў Румыніі зьвярнулася да прэм'ера Маніу з пратэстам проці працэсу бухарэсцкіх унітарных прафсаюзаў. Рада патрабуе спыніць суд над унітарыямі, адчыніць апячатаныя памяшканьні унітарных прафэсыянальных саюзаў і вызваліць арыштаваных уніторных працаўнікоў.

Пуанкарэ далей мілітарызуе Францыю.

ТАВ. КАШЭН ВЫКРЫЎ ЗАМАСКАВАНАЕ ПАДТРЫМАНЬНЕ ПУАНКАРЭ САЦЫЯЛІСТАМІ.

Дэклярацыя новага ўраду ў парляманце.

ПАРЫЖ, 15-XI. Агенцтва Гаваса паведамляе: «Агалошаная ў палаце дэпутатаў дэклярацыя новага ўраду заклікае ўсіх рэспубліканцаў праводзіць у згодзе справу, няскончаную папярэднімі ўрадамі. Дэклярацыя дамагаецца аб самотнай неабходнасьці ўхваліць да 31 сьнежня бюджэт, напамінае пра перамовы, якія праводзяцца, каб вырашыць пытаньне аб рэпарацыях, і зазначае, што мабыць няма больш перашкод да назначэньня экспэртаў для агульнага вывучэньня пытаньня аб рэпарацыях.

Пасьля агалашэньня дэклярацыі распачаліся спрэчкі.

Сацыялістычны дэпутат Вэнсен Орыоль патрабаваў, каб урад дакладна зазначыў, на якія ўступкі ён ідзе ў галіне фінансавага законапраэкту, назваў урадавую праграму абманнаю і зьвярнуўся да радыкалаў з заклікам разам з сацыялістамі змагацца проці ўраду.

Камуністычны дэпутат Кашэн выступіў з прамоваю, у якой востра напаў на ўрад. Ён падкрэсьліў, што заработак застаўся на ранейшым узроўні, а дарагоўля ўзрасла на 25 процантаў. Бюджэт нацыянальнае абароны перавышае даваенны бюджэт. Кашэн зазначыў на надзвычайны рост узброеньняў. Адказваючы на выгукі дэпутатаў цэнтру—«Расея, казацкая Расея»,—Кашэн заявіў: „Расея траціць напалову менш, чымся Францыя». Кашэн гіранізаваў над радыкаламі і сацыялістамі, якія абураюцца проці складу сучаснага ўраду, па сутнасьці пахожага на папярэдні. Прамоўца заклікаў працоўных змагацца проці рэакцыі і мілітарызму. Сацыялісты перапынялі прамоўцу, камуністы пратэставалі. Сацыялістычны дэпутат Марсэ кінуўся на камуністычнага дэпутата Клямамюса. Стычку адхіліў парляманцкі прыстаў. Кашэн скончыў сваю прамову ўхваленьнем камуністычнае дзейнасьці.

ВОТУМ ДАВЕР'Я НОВАМУ ЎРАДУ.—РАДЫКАЛЫ ПЕРАБЯГАЮЦЬ У ЛЯГЕР ПУАНКАРЫСТАЎ.

ПАРЫЖ, 15-XI. Агенцтва Гаваса паведамляе: «У адказе на запытаньні Пуанкарэ заявіў, што ён лічыць нясвачасным парушэньне міру між партыямі. Ён заяўляе, што ня бачыць ніякіх падстаў для зьмены праграмы і шуканьня новых груп для супрацоўніцтва. Далей Пуанкарэ імкнуўся абгрунтаваць неабходнасьць артыкулаў 70 і 71 бюджэту, выказаў жаль пакінт таго, што яму давялося скласьці ўрад без радыкалаў, зазначыў на патрэбу праводзіць далей перамовы з Англіяй, Італіяй, Нямеччынай і Бэльгіяй, падкрэсьліў неабходнасьць неадкладна ўхваліць бюджэт і выказаў упэўненасьць, што Злучаныя Штаты возьмуць удзел у працы камісіі экспэртаў па рэпарацыйным пытаньні, бо ад гэтага супрацоўніцтва ў вялікай меры будзе залежаць лёс абодвых сухазем'яў. Пуанкарэ ўзьняў пытаньне аб давер'і. Палата выказала давер'е Пуанкарэ 330-цю галасамі проці 129-ці. Лік асоб, якія ўзтрымаліся пры галасаваньні давер'я Пуанкарэ, складае блізка 125-ці чалавек, з якіх—110 радыкалаў.

Перад галасаваньнем 8 радыкалаў заявілі аб выхадзе з партыі і аб тым, што яны будуць галасаваць за ўрад.

ЗАКЛІК ФРАНЦУСКАЕ КАМПАРТЫІ ДА ПРАЦОЎНЫХ.

ПАРЫЖ, 15-XI. Палітбюро кампартыі ў адозьве да францускіх рабочых і сялян зазначае: удзел у складзе новага ўраду нацыянальнае адзінасьці прадстаўнікоў цяжкае прамысловасьці і буйнага капіталу даводзіць, што буйная буржуазея хоча падначаліць сабе дробную і канчаткова закабаліць пралетарыят, сялянства і каляніяльныя масы. Падкрэсьліваючы, што толькі кампартыя змагалася і будзе змагацца проці ўраду нацыянальнае адзінасьці, не зважаючы на супольны наступ на яе буржуазеі і сацыялістаў, палітбюро заклікае рабочых і сялян згуртавацца навакол партыі

У Літве.

Новая арганізацыя самаўрадаў.

«Кур'ер Віл.» (№ 260) паведамляе, што літоўская рада міністраў пастанавіла выдаць дэкрэт аб новай арганізацыі самаўрадаў, які аддае самаўрады пад уладу цэнтральных органаў. Паводле новага дэкрэту мясцовая рада будзе складацца з 30 радных, напалову назначаных урадам, напалову выбраных. Бурмістр Коўні будзе назначацца прэзыдэнтам, які можа ў кожны момант скінуць яго з пасады.

Склад магістрату павінен быць зацьверджан мін унутр. спраў.

Бурмістраў меншых гарадоў назначае мін. унутр. спраў.

Самазабойствы палітвязьняў у Літве.

У канцэнтрацыйным лягеры ў Ворнях павесіўся сацыял-дэмакрат Ю. Машэліс. Прабавала скончыць самагубствам полька Я. Васілеўская, перарэзаўшы завоstrанае жылы на сваіх руках.

Самазабойствы выклікаюцца тэрорам і зьдзекамі пры допытах.

Абмен вязьнямі між Літвой і Польшчай.

„Пшэдсьвіт" (№ 34) паведамляе, што за пасярэдніцтвам Міжнароднага Чырвонага Крыжу вядуцца перагаворы ў справе далейшага абмену вязьняў між Польшчаю і Літвою. Маюць быць абменены 25 вязьняў. Абмен мае адбыцца яшчэ ў працягу гэтага месяца.

На польска-літоўскім паграніччы.

«Кур'ер Віл.» (№ 260) паведамляе, што гэтымі днямі на польска-літоўскім паграніччы ў раёне Ігналіна 3 асобы хацелі ўцячы нелегальна нерайсьці праз граніцу. На окрык польскіх салдат яны адказалі рэвальвэрнымі стрэламі. Завязалася перастрэлка, у часе якой адзін з іх, нейкі Радзевіч Фэлікс, быў цяжка паранен. Двое іншых уцяклі. Рэвізія, зробленая ў памяшканьні Радзевіча, быццам выявіла шэраг кампраматуючых дакумэнтаў.

У панскай Польшчы.

Польскі сойм ухваліў бюджэт.

ПРОЦІ БЮДЖЭТУ ГАЛАСАВАЛІ ЎСЕ НАЦМЕНШАСЬЦІ І КАМПАРТЫЯ.

ВАРШАВА, 15-XI. На вячэрнім пасяджэньні сойму адбываліся далей агульныя спрэчкі аб бюджэце.

Упяршыню выступіў прадстаўнік адколатае ад ППС групы дэпутат Смулікоўскі. Ён заявіў, што адносіны ППС—ранейшае рэвалюцыйнае фракцыі (новае ППС) да бюджэту будуць «дзелавыя», прамова Смулікоўскага раз перарывалася дэпутатамі старое ППС, якія патрабавалі, каб ён адмовіўся ад дэпутацкага мандату.

Камуністычны дэпутат Бітнэр зазначыў, што ППС падтрымлівала ўсе ранейшыя ўрады ў Польшчы і фактычна падтрымлівае і сучасны.

„Спрэчкі між старою ППС і групаю Яваровскага,—заявіў Бітнэр,—зводзяцца да таго, як падтрымліваць фашызм. Група Яваровскага адкрыта падтрымлівае фашыстаў. Старая ППС робіць гэта цішком. Рабочая кляса разумее здрадніцкую ролю ППС, і гэтым тлумачыцца рост камуністычнага ўплыву". Напрыканцы Бітнэр патрабаваў адхіліць бюджэт у першым чытаньні.

Прадстаўнік сельробу Валынец падкрэсьліў падрыхтоўку ўраду Пілсудзкага да вайны з СССР і сыстэматычную барацьбу ўраду проці ўсіх грамадзкіх арганізацый якія выступаюць проці гэтае вайны.

Прадстаўнік «украінскае партыі працы» Заходні падкрэсьліў рост сымпатый да ўкраінскае савецкае рэспублікі сярод украінскіх мас Заходняе Украіны.

У выніку галасаваньня ўрадавы законапраэкт аб бюджэце быў перададзен у камісію. За гэтую прапанову галасавалі ўсе буржуазныя партыі, ПРОЦІ—нацыянальныя меншасьці і камуністы. Старая ППС перад галасаваньнем пакінула залю, ухіліўшыся ад удзелу ў галасаваньні.

ППС і Пілсудзкі.

Соймавая група ППС прыняла гэтымі днямі наступную рэзалюцыю:

„ППС (соймавы клюб), стоячы ў абароне вольнасьці соймавай трыбуны, ганьбіць падобныя мэтады барацьбы (тут—намёк на выступленьне п. Славэка, абазваўшага словы старшыні соймавага клюбу ППС п. Марэка аб палітыцы Пілсудзкага «няўмелым лайдацтвам» Рэд.) і разам з сваім старшынёю прызнае, што дзейнасьць марш. Пілсудзкага, як палітычнай асабістасьці, ня можа быць пазбаўлена крытыкі і ацэнкі грамадзкай думкі. Усялякія спробы, зробленыя ў гэтым кірунку, з мэтаю застрашыць сацыялістычных паслоў і сэнатараў, будуць кожны раз адкінуты з усёю рашучасьцю».

Забастоўка пратэсту.

Работнікі кракаўскай фабрыкі забаставалі ў знак пратэсту проці рэпрэсій, якія застасоўваюцца ў адносінах да іх. Між іншым дырэктар фабрыкі ўдарыў адну з работніц па твары.

Забастоўка друкароў у Варшаве.

У некалькіх варшаўскіх друкарнях, пачынаючы ад 12 лістапада, забаставалі друкары.

Прычына забастоўкі—парушэньне некаторымі ўласьнікамі друкарні новай умовы, якая была заключана прафсаюзам друкароў і арганізацыяй уласьнікаў.

8-я канфіскацыя „Газэты Роботнічай".

Катавіцкі орган ППС—«Газэта Роботнічa»—сканфіскавана восьмы раз падрад.

Аб Радашкавіцкай гімназіі ў польскім сойме.

На апошнім пасяджэньні польскі сойм прыняў сьпешнасьць запытаньня беларускіх паслоў у справе зачыненьня беларускай гімназіі ў Радашкавічах. Сьпешнасьць запытаньня прынята большасьцю 148 галасоў проці 147, г. ё. большасьцю аднаго голасу. Проці сьпешнасьці выступаў з прамоваю вядомы польскі манархіст і рэдактар віленскага «Слова» п. Цат—Мацкевіч. Бараніў сьпешнасьць бел. пасол гр. Гаўрылік.

Паядынак Славэк—Недзялкоўскі.

«Газ. Варш.» (№ 340) паведамляе, што п. Славэк пачуў сябе абражаным рэзалюцыяй ППС, прынятай на сходзе, старшынёй якога быў п. Недзялкоўскі, і апублікаванай у „Роботніку", рэдактарам якога зьяўляецца таксама п. Недзялкоўскі, і паслаў да яго сэкундантаў плк. Венаву—Длугашэўскага і плк. Перацкага. Ад п. Недзялкоўскага сэкундантамі зьяўляюцца п. Квапінскі і п. Тугут, якія адкінулі выклік на паядынак.

Выступленьне Ярэміча ў сойме.

На апошнім пасяджэньні сойму пасол Ф. Ярэміч выступіў з прамовай, у якой выказаў беларускія скаргі, асабліва націскаючы на асадніцтва.

У Заходняй Беларусі.

Камуністычныя працэсы.

16 лістапада г. г. у Вільні пачаўся працэс проці В. Алейнічака, Я. Штрумпфа, Х. Вайнэра, Л. Бруднэра, Л. Грычуна, Ф. Грахоўскага, К. Мазюры і М. Скурковіча, абвінавачаных па 102 арт., ч. II, за прыналежнасьць да КПЗБ („Дз. Віл.", № 261).

Другая справа будзе разьбірацца ў апэляцыйным судзе 17 лістапада па абвінавачаньні Макоўскага, Нэсэра, Воўчака і іншых па арт. 102, ч. II, на аснове якіх Віл. акр. суд прыгаварыў іх на кару ад 4—12 гадоў катаржнага астрогу. („Дз. Віл.", № 261).

Канфіскацыя 2-х газэт.

Віленскі гарадзкі староста сканфіскаваў наклады газэт „Слово" і «Дзеньнік Віл.» ад 13 лістапада „за паведамленьне аб выкрыцьці шпіёнскай зграі, ніці якой сягаюць Варшавы". (Газ. Варш., № 339).

Віл. бел. гімназіі далі правы публічнасьці.

„Дзеньнік Віл." (№ 261) паведамляе, што кіраўніцтва беларускай гімназіі ў Вільні атрымала ад школьнага куратора паведамленьне аб наданьні памянёнай гімназіі праў публічных школ.

Арышты мопраўцаў.

10 лістапада г. г. у вёсцы Азінава, Дзісьненскага пав., адміністрацыя арыштавала 6 асоб па абвінавачаньні іх у прыналежнасьці да арганізацыі «Мопр'у».

Арганізацыя гэта разьвівала быццам шырокую дзейнасьць на абшарах Дзісьненскага і Пастаўскага паветаў.

Міністэрскія камбінацыі ў Францыі

Гэтымі днямі ў Францыі адбыўся пяты за год звязаны ўрадавы крызіс.

Афіцыйнай прычынай гэтага крызісу было пытаньне аб 70 і 71 артыкулах бюджэту, прадугледжваўшых вяртаньне правоў на маемасьць некаторых манаскіх ордэнаў, якія былі пазбаўлены гэтых правоў у 1901—1904 гадох у часе ажыцьцяўленьня т. зв. закону аб кангрэгацыях.

[illegible]

Але ўлада трэстыраванага капіталу вельмі вялікая ў Францыі, каб гэту ўладу мог сур'ёзна пахіснуць «бунт» дробнае буржуазеі. Акрамя таго, іх агульная нянавісьць да СССР, іх агульная боязьнь перад усё ўзрастаючым рэвалюцыйным рухам вельмі вя- [illegible]

...зацы 80 проц. кошту рэнты. І гэта ня лічачы цяжкай даніны дзяржаве ў форме ўзрастаючага падатковага цяжару, неабходнага для пагашэньня высока ваеннага бюджэту.

Вось сакрэтныя прычыны бунту дробна-буржуазнае масы, які прымусіў міністраў-радыкалаў пайсьці на крызіс ураду.

[illegible]

Белін-Падгаецкі.

ПА БЕЛАРУСКАЙ ССР.

(Ад нашых карэспандэнтаў.)

Да пабудовы шкляное гуты.

ГОМЕЛЬ, 16-XI. Спэцыяльнай камісіяй у складзе спэцыялістаў Шклабуду, Башклотрэсту і горкага аддзелу ВСНГБ выбран участак для пабудовы новага шкляного заводу. Гута будзе штогод выпушчаць 22 тысячы тон ваконнага шкла.

Завод будзе будавацца недалёка ад станцыі Касцюкоўка за 12 вёрст ад Гомелю. [illegible]

На будаўніцтва заводу будзе патрачана каля 9-ці мілёнаў рублёў. На заводзе будзе занята да 1000 чалавек, а на распрацоўцы торфу звыш 300 чалавек. Недалёка заводу будуць пабудаваны дамы для рабочых заводу. Будзе наладжаны аўтобусны рух для сувязі з гарадам.

Падрыхтоўка да сьвяткаваньня 10-годзьдзя жаніддзелу.

Гомель, 15-11. [illegible]

ПАЛЯПШАЕМ КААПЭРАЦЫЮ І КАЛЕКТЫВЫ.

ЯШЧЭ АДНО ДАСЯГНЕНЬНЕ.

Мазыр, 16-XI. [illegible]

РАСЦЁМ.

(Быхаўскі раён, Магілёўскай акругі.)

[illegible]

М. Гаротны.

13.000 РУБЛЁЎ ПРЫБЫТКУ.

Мазыр, 16-XI. [illegible]

ЗАГАТОЎЛЯЕМ НАСЕНЬНЕ ЛЁНУ.

Мазыр 16-XI. [illegible]

КАЛЕКТЫВІЗУЕМСЯ.

(Ядзвіскі раён, Аршаншчына).

[illegible] ...лектывы. Бядняцка-серадняцкі калектыў з 8 гаспадарак і бядняцкі з 10 гаспадарак. Бядняцкім калектывам ужо засаджан сад у ліку 500 дрэў на плошчы 4 дзесяцін—садзілі з аграномам. Калектывам раён дае дапамогу—сельска-гаспадарчыя машыны і грошы.

Я. С. Кручкоў.

Серадняні падатак з[illegible]юць да тэрміну.

(Юравіцкі сельсавет, Маз[illegible]шчына).

[illegible]

А—іч.

Кааперацыя прыгранічнага сялянства.

ГОМЕЛЬ, 15-XI. [illegible]

Краязнаўчая выстаўка „ОМАХР"а".

(Ліст з г. Віцебску).

[illegible]

...стаўцы і г. д., усё-ж маецца каштоўны матар'ял асабліва па аўрэйскаму мастацтву.

На выстаўцы прадстаўлены цікавыя малюнкі слуцкіх цэркваў X і XI стагодзьдзя; асабліва ўдалыя малюнкі з мястэчка Капыль, характэрны тым, што пахіліўшыяся дамы і сараі, з па- [illegible]

[illegible] наведвальнікаў, [illegible] для краязнаўчых [illegible] ску.

Акадэмія Навук [illegible] зьвярнуць сваю ўв[illegible] стаўку і набыць [illegible]

Краязнаўца.

Падрыхтоўка да 10-цігодзьдзя абвяшчэньня БССР.

Полацак, 16-IX. Адбылося пасяджэньне па падрыхтоўцы да 10-цігодзьдзя сьвяткаваньня абвяшчэньня БССР.

Будзе праведзена шэраг мерапрыёмстваў, як-та, па лініі мастацкай, масавых дэманстрацый, арганізацыя выставак нашых дасягненьняў, вечароў, кіно-карцін. Па школах і клюбах будзе прачытана шмат лекцый на гэтую тэму.

Праведзены месячнік дапамогі беспрытульным.

Мазыр, 15-XI. [illegible] ...прытульных у раёне, выяўлена іх 20 чалавек.

Усе беспрытульныя перададзены для патранаваньня ў сялянскія гаспадаркі. У іншых раёнах справа абмежавалася кружковымі зборамі, правядзеньнем сходаў і інш.

У часе месячніка накіравана з дзіцячага гарадку на працу да саматужнікаў, рамесьнікаў і на прадпрыемствы—18 дзяцей, ва ўстановы—3, у навучальныя ўстановы—6 і савгас—1.

Прынята ў дзіцячы гарадок 16 беспрытульных.

У хуткім часе камісія мяркуе абсталяваць прыёмнік для беспрытульных. У сучасны момант дзіцячая камісія аплачвае ўтрыманьне 30 дзяцей у дзіцячым гарадку і 10—у ясьлях.

Вялікім недахопам у справе барацьбы з беспрытульнасьцю да сучаснага моманту было тое, што адсутнічаў цьвёрды актыў «Прыяцелі Дзяцей».

Можна меркаваць, што праведзены месячнік паслужыць стымулам да ўтварэньня гэтага актыву.

М. Гохфэльд.

150 сельска-гаспадарчых гурткоў.

Гомель, 16-XI. Акрпалітасьвета распачне арганізацыю ў акрузе сельска-гаспадарчых гурткоў з ахопам да 3000 чалавек. На арганізацыю гэтых гурткоў і на пакупку навучальных падручнікаў выдадзена 3000 руб.

Трэба пашырыць другарадны экспарт.

[illegible]

...што насельніцтва надавана адвосіцца да збору, а нашы загатоўцы не арганізавалі як належыць збору і не вядуць адпаведнай прапаганды сярод насельніцтва.

У 1927-28 г. мы павінны былі загатовіць 4000 тон касьцей, а загатовілі толькі 60 проц. пляну. Сёлета трэба будзе загатовіць 6000 тон. Трэба, каб гэты плян быў выкананы поўнасьцю.

Рогі, капыты і рогавыя стружні таксама каштоўны тавар для экспарту. Гэта група сыравіны ў нас зусім не карыстаецца ўвагай, а між тым пры належнай пастаноўцы іх збору і сартыроўцы яна можа скласьці досыць вялікую суму. За рогі можна атрымаць ад 120 да 140 даляраў франка Гамбург за тону. За рогавыя канцы сярэдняя цана 165 даляраў за тону.

Капыты таксама ідуць на загранічны рынак.

Кравяная і мясная мука на замежным рынку карыстаецца добрым попытам. У нас кроў на буйных бойнях, дзе ёсьць альбумінныя заводы, скарыстоўваецца для выпрацоўкі альбуміну, а ў іншых-жа мясцох яна зусім гіне. Мясная мука зусім не выпрацоўваецца. Па прыблізных падліках штогод у БССР падае каля 50000 ко- [illegible]

[illegible] 2 з 3 паловай разы.

Сьвежая рыба зараз з посьпехам рэалізуецца ў Польшчы. БССР, як прымежная рэспубліка, можа і павінна ўзмацніць вываз жывой рыбы. Але ў гэтай галіне трэба ўпарадкаваць арганізацыйны бок справы.

У рыбнай справе ў нас шмат гаспадароў, якія ня маюць паміж сабой увязкі. Наркамзем, акрвыканкомы і райвыканкомы займаюцца тым, што здаюць свае вадаёмы ў арэнду.

Арандуюць прыватныя арцелі, с.-гасп. кааперацыі і прыватныя асобы, а экспартуе Белдзяржгандаль. Трэба ўпарадкаваць арганізацыю эксплёатацыі вадаёмаў, узмацніць у гэтай справе ролю с.-г. кааперацыі і Белдзяржгандлю. Асабліва трэба ўзмацніць працу па штучнаму разьвядзеньню больш каштоўнай рыбы.

За апошнія часы экспарт смалапрадуктаў з БССР значна расьце і ў бягучым годзе ўжо будзе складаць да 40 проц. агульнасаюзнага экспарту. У нас ёсьць усе магчымасьці яшчэ шырэй разьвіць гэту справу. Па якасьці нашы смалапрадукты лічацца лепшымі. Але ў галіне экспарту гэтай сыравіны асноўны недахоп—вялікая сабекаштоўнасьць смалапрадуктаў і незадавальняючая тара.

Заграніцай сабекошт смалапрадуктаў больш, чым на 50 проц. таньней нашага. Асноўнай задачай нашых гаспадарчых органаў павінна быць зьніжэньне сабекошту. У бліжэйшым часе трэба дасягнуць патаненьня мінімум на 20 проц., інакш паўстае пагроза скарачэньню нашага смалаэкспарту.

Побач з гэтым нашым арганізацыям трэба прыняць усе меры да ўвядзеньня лепшай стандартызаванай тары. Няўменьне выпрацаваць у нас добрую стандартную бочку пад смалу ня толькі зьніжае цэны заграніцай на нашы смалапрадукты, але і наогул уносіць перашкоды ў пасьпешнае разьвіцьцё экспарту смалы.

Адначасова трэба адзначыць, што мы дагэтуль экспартуем толькі шпігінар і смалу, як прадукты сухой перагонкі. Між тым эўрапейскія краіны і Амэрыка за апошні час асабліва шырока разьвілі вытворчасьць падсочнага шпігінару. Увядзеньне ў БССР падсочнай гаспадаркі распачата трэстам «Лесахім», але гэта праца яшчэ не разгарнулася і сабекошт прадукцыі надзвычайна высокі—даражэй заграанічнага ў 3 разы.

Неабходна належным органам зьвярнуць больш увагі на гэту галіну гаспадаркі, каб пашырыць вытворчасьць і дабіцца зьніжэньня сабекошту.

Адамайціс.

Амэрыканскі капітал імкнецца камандаваць Эўропай

Ліга Нацый... Канфэрэнцыі аб разброеньні... Пакт Кэлёга...

Якія гэта, здавалася-б, магутныя фактары ўсясьветнага супакою сярод буржуазна-капіталістычных і імпэрыялістычных дзяржаў. Спачатку палітыкі гэтых дзяржаў марылі, што стоіць толькі сабраць народы ў Лігу Нацый, як установіцца мір і цішыня, і вайна стане немагчымай. Патроху, аднак, яны пераканаліся, што ўзбраеньні паасобных дзяржаў надзвычайна ўзрастаюць, і напружанасьць палітычнай атмасфэры павялічваецца. Тады пачаліся весьці нарады аб скарачэньні ўзброеньняў, але нарады гэтыя ні да чаго пакуль-што не прывялі, ды наўрад ці і прывядуць. Тым ня менш, усе вялікія і поўвялікія дзяржавы падпісалі нядаўна «пакт Кэлёга», які, быццам, „забараняе вайну"...

Здавалася-б, што калі дзяржавы згадзіліся ўсімі спосабамі ўхіляцца ад вайны, то можна было-б калі ня зусім паразброівацца, дык ва ўсякім выпадку перастаць узбройвацца далей. Дзеля чаго новыя ўзброеньні, калі амаль ня ўсе падпісаўшыя пакт Кэлёга згадзіліся вырашаць канфлікты мірным шляхам?

Сапраўднасьць у хуткім часе паказала, што ўсе гэтыя мілыя гутаркі буржуазных палітыкаў і дыплёматаў, усе гэтыя фарысейскія пастановы аб ненападзе і забароне вайны зьяўляюцца толькі фігавым лісточкам, прыкрываючым сутнасьць капіталістычнай палітыкі галоўных імпэрыялістычных дзяржаў. Аказалася, што яшчэ перад падпісаньнем «пакту Кэлёга» Англія і Францыя заключылі між сабою тайную ваенна-марскую ўмову, уся вострасьць якой была накіравана проці ПАЗШтатаў, потым проці Італіі, Нямеччыны і, урэшце, проці Лігі Нацый. Мы не гаворым ужо аб тым, што англа-француская ваенна-марская згода мела сваёю мэтай у першую чаргу СССР.

Калі гэты факт раскрыўся, то ён выклікаў вялікае зьдзіўленьне, а часам і абурэньне ва ўсім сьвеце, а асабліва ў Амэрыцы. Больш-менш сур'ёзна зарэагавалі на тайную ўмову і Італія і Нямеччына, якія пачулі сябе зусім адапхнутымі ад уплываў на эўрапейскую і нават сусьветную палітыку. ПАЗШтаты, у якіх у гэты час адбывалася кампанія перад выбарамі прэзыдэнта, хоць і зарэагавалі на англа-францускую ўмову, але ня вельмі востра. Гэта быў, аднак, толькі перадвыбарны манэўр рэспубліканскай партыі, якая, баючыся страціць уладу, ня выказвала сваёй сапраўднай палітычнай лініі па гэтым пытаньні.

Скончыліся выбары. Рэспубліканская партыя перамагла. Рукі яе цяпер былі ўжо разьвязаны.

Першым важным вынікам перамогі рэспубліканскае партыі зьявілася нябывалае ўзмацненьне мілітарысцкай прапаганды і павялічэньне пляноў марскіх узбраеньняў. Прэзыдэнт ПАЗ Штатаў Кулідж выступіў на сьвяткаваньні дзесятых угодкаў заміраньня ў Эўропе з незвычайнай у сэнсе фармуліроўкі прамовай аб вайсковай і эканамічнай палітыцы Злучаных Штатаў. Заяўляюць, што прамову сваю Кулідж абгаварыў з новавыбраным прэзыдэнтам Гуверам і такім чынам яна зьяўляецца хутчэй палітычнай праграмай Гувера, ніж адыходзячага ад прэзыдэнцтва Куліджа.

Кулідж заявіў, што Злучаныя Штаты маюць намер павялічыць сваё ўзброеньне і пагразіў спыненьнем пазык Эўропе, калі эўрапейскія дзяржавы не абмяжуюць сваіх узбраеньняў. Прэзыдэнт гаварыў з яскравай варожасьцю да Эўропы, а асабліва ў адносінах да Англіі і Францыі. Пачаўшы сваю прамову ваяўнічымі і патрыятычнымі фразамі, Кулідж спыніўся на «вялікіх учынках» Злучаных Штатаў у сусьветнай вайне. Пасьля ён заявіў, што фінансавая дапамога, якую давалі Злучаныя Штаты ў пасьляваенныя гады, выратавала Эўропу ад развалу. Пры гэтым Кулідж адзначыў, што ў той час, як Злучаныя Штаты нічым не кампэнсіравалі сябе, эўрапейскія дзяржавы набылі новыя тэрыторыі і атрымліваюць рэпэрацыі.

Кулідж дамагаўся ўзмацненьня амэрыканскага флёту дзеля абароны амэрыканскага гандлю і Панамскага каналу. «На Вашынгтонскай канфэрэнцыі,—сказаў Кулідж,—замежныя дзяржавы згадзіліся абмежаваць толькі тэй катэгорыі суднаў, у якой Злучаныя Штаты мацней, але адмовіліся зрабіць гэта для тых тыпаў баявых суднаў, у якіх перавага на баку замежных дзяржаў».

Гаворачы аб амэрыканскіх пазыках Эўропе, Кулідж заявіў, што яны былі дадзены для стабілізацыі фінансаў і неабходнасьць у іх цяпер адпала. Злучаныя Штаты ня хочуць дапамагаць падрыхтоўцы эўрапейскіх дзяржаў да вайны.

«Мы ня хочам,—сказаў Кулідж,—дапамагаць узброеньням, мы ня хочам фінансіраваць падрыхтоўку будучай вайны».

Як бачым, тон прамовы Куліджа ў адносінах да эўрапейскіх дзяржаў вельмі рашучы. Ён ня то што раіць, а проста дыктуе, як пераможца. Мала таго, ён за сабою прызнае права на ўзбраеньні, але адмаўляе ў гэтым эўрапейскім дзяржавам. Сапраўды арыгінальная тэорыя! Як такая тэорыя павінна балюча адбівацца ў галаве пераконанай у сваёй марской усемагутнасьці «царыцы мараў» Англіі. Яе багаты пасынак, туга набіўшы кішэні золатам, з дубінай у руках пагражае цяпер чым толькі можна. Але гэтага мала...

Марскі міністр Злучаных Штатаў Вільбур, каб пераканаць сьвет, што словы Куліджа не зьяўляюцца пустой пагрозай, выступіў з афіцыяльнай заявай аб марской палітыцы Злучаных Штатаў. Заява мае вельмі агрэсыўны характар і зводзіцца да наступнага: 1) трэба стварыць флёт, які ня ўступаў-бы па сваей магутнасьці флёту якой-бы ні было іншай краіны сьвету; 2) усё павінна быць скіравана да таго, каб быць гатовымі на выпадак вайны; 3) бясьпечнасьць флёту павінна быць першапачатковым заданьнем; 4) флёт павінен быць настолькі моцным, каб мог кантраляваць акіяны і мары і ўсямерна падтрымліваць амэрыканскія інтарэсы, а асабліва амэрыканскую экспансію і замежны гандаль; 5) замяніць усе старыя крэйсэры сучаснымі крэйсэрамі з вадаўмяшчэньнем у 10 тысяч тон і з 8-мідзюймовымі гарматамі, і дадаць яшчэ новыя крэйсэры.

„Нью-Ёрк-Уорльд" паведамляе, што ў сваім першым пасланьні кангрэсу Гувэр выступіць за прыняцьце разьлічанай на доўгі тэрмін ваенна-марской праграмы, прадугледжваючай пабудову 71 крэйсэра, на што патрэбна будзе ¾ міліярда даляраў (каля паўтара міліярда рублёў). Прыпушчаюць, што сэнат ужо ў сьнежні прыме законапраэкт аб пабудове 15 крэйсэраў, каштоўнасьцю ў 274 мілёны даляраў.

У дадатак да ўсяго гэтага трэба сказаць, што ўся буржуазная прэса Злучаных Штатаў кіпіць самай дзікай мілітарысцкай прапагандай. Выкліканая выбарам Гувэра біржавая гарачка дасягнула апагея. 5 мілёнаў 780 тысяч акцый ужо пасьпелі перайсьці з рук у рукі. Рэспубліканскія газэты захлёбываюцца ад радасьці, чакаючы «працяглага росквіту» і ўзмацненьня імпэрыялістычнай агрэсыўнасьці.

Так бразгае зброяй Амэрыка. І гэта пасьля канфэрэнцый аб разбраеньні і нават пасьля пакту Кэлёга аб ненападзе і аб забароне вайны. Якая характэрная для палітыкаў капіталістычных дзяржаў двудушнасьць, якое разыходжаньне ілжывых пацыфісцкіх «пактаў» з сапраўднай мілітарысцкай дзейнасьцю капіталістычнага сьвету,

Узмацненьне ваенна-марской магутнасьці Злучаных Штатаў, бязумоўна, выкліча з боку Англіі, Францыі і іншых імпэрыялістычных дзяржаў контрадказ. Нават газэта ангельскай „рабочай партыі" «Дэйлі Геральд» выказвае такую думку, што «няўхільным рэзультатам узмацненьня ваеннага флёту Злучаных Штатаў будзе выпярэдніцтва між абедзьвюма дзяржавамі ў марскіх узбраеньнях». Газэта напамінае, што падобнае зьявішча мела месца перад сусьветнай вайною; гэта было выпярэдніцтва між Англіяй і Нямеччынай у 1903--1914 гадох. У сувязі з гэтым газэта піша, што «ў сучасны момант выявіліся ўсе складаныя часткі канфлікта між Англіяй і Злучанымі Штатамі. Маецца вострае прамысловае і гандлёвае змаганьне; існуе атмасфэра падазронасьці і варожасьці ва ўзаемаадносінах між урадамі абедзьвюх дзяржаў; існуе канкурэнцыя ва ўзбраеньнях»...

І, урэшце, дадае:

„Мы маем два дасягненьні Балдуіна і Чэмбэрлена: варожасьць Англіі ў адносінах да СССР і небясьпечнае адмежаваньне ва ўзаемаадносінах з ПАЗ Штатамі; у кожным з гэтых дасягненьняў таіцца магчымасьці вайны».

Правадыр ангельскай буржуазнай партыі лібэралаў Лёйд-Джордж таксама выступіў з крытыкай замежнай палітыкі ангельскага ўраду. Лёйд-Джордж заявіў, што англа-француская ўмова зьяўляецца сур'ёзнай пагрозай для далейшага захаваньня супакою ў Эўропе і, апрача таго, яна вельмі пагоршыла адносіны між Англіяй і Амэрыкай. У далейшым Лёйд-Джордж закрануў савецкія прапановы аб разброеньні. „Я лічу вялікаю памылкаю,—сказаў ён,—што савецкія прапановы аб разброеньні палічылі толькі прычэпкаю да кпін. У той момант, калі гэты вялізэзны край эканамічна адродзіцца, дык вельмі пагражаючым варункам будзе існаваньне такое дзяржавы, як ён, з неабмежаваным запасам існуючага пад яго загадам чалавечага матар'ялу, у склад якога ўваходзяць шмат самых адважных людзей у сьвеце, пры тым з добрай амуніцыяй. Калі савецкі ўрад, наводле эканамічных меркаваньняў, лічыць магчымым разброеньне, або скарачэньне ўзброеньняў, дык трэба было-б больш сур'ёзна ўзяць пад увагу зробленыя ім прапановы».

Аднак, пакуль-што галасы ангельскай рабочай партыі і ангельскіх лібэралаў ня маюць вагі, бо справамі кіруюць кансэрватары—яскравыя прадстаўнікі ангельскага капіталізму і імпэрыялізму.

За Англіяй ідзе Францыя, якая штогод павялічвае выдаткі на ўзбраеньне, а гэтымі днямі Пуанкарэ зажадаў яшчэ дадатковых асыгнаваньняў на ўзбраеньні. За Францыяй цягнецца Італія, Польшча, Чэхаславакія і г. д. Усе буржуазныя дзяржавы: і вялікія і малыя, ня гледзячы на пастановы Лігі Нацый, на канф. аб разбраеньні, на пакты Кэлёга, —толькі, здаецца, і думаюць, каб узброіцца з ног да галавы.

Уражаньне ад усяго гэтага такое, што ўсе думаюць толькі аб вайне, што ўсе як-бы хочуць гэтай вайны.

Трэба прызнаць, што яно так фактычна і есьць. Такая ўжо прырода капіталістычнага ладу. Паасобныя капіталістычныя дзяржавы, у залежнасьці ад сваёй удзельнай капіталістычнай вагі, па інэрцыі імкнуцца знайсьці выхад для разьвіцьця сваёй капіталістычнай энэргіі, але сустракаюць адпор з боку іншай капіталістычнай групы. Пачынаюцца гутаркі аб патрэбе абароны «сьвяшчэнных праў» данай дзяржавы ад яе «адвечных ворагаў». Пачынаюцца ўзбраеньні. Узбройваюцца ўсе. Пры гэтым вялікія капіталістычныя дзяржавы групуюць каля сябе меншых. Складаюцца кааліцыі капіталістычных дзяржаў і, як гэта нядаўна было, удалы стрэл сэрбскага гімназіста ў аўстрыйскага прынца стаў сыгналам да шматгадовай сусьветнай бойкі.

Пакуль стаіць капіталістычны сьвет, заўсёды будзе так: узаемная напружаная варожасьць розных капіталістычных груп заўсёды будзе пагражаць вайною, заўсёды будзе вымагаць усё большых узбраеньняў; і ўсё гэта заўсёды будзе прыкрывацца ілжывымі завярэньнямі дыплёматаў і палітыкаў капіталістычнага сьвету, што яны шчыра жадаюць міру.

Інакш і быць ня можа, пакуль капіталізм разам з імпэрыялізмам маюць у сваіх руках уладу.

Пагроза вайны перастане існаваць толькі тады, калі ўлада ва ўсім сьвеце пяройдзе ў рукі пралетарыяту.

Замежны.

За плянавасьць у падрыхтоўцы да сяўбы.

Адным з буйнейшых недахопаў пасяўных кампаній мінулага году была неразьбярыха, якая часта назіралася ў шматлікіх распараджэньнях, указаньнях і мерапрыёмствах, зьвязаных з правядзеньнем пасяўной кампаніі.

У вёску адначасова сыпаліся дырэктывы па ўсіх лініях,—і па лініі камітэтаў узаемадапамогі, і калгассаюзаў, і сельтрэсту, і сельска-гаспадарчых сэкцый саветаў і г. д.

Няма патрэбы даводзіць, наколькі шкодна ўсё гэта адбівалася на нізох.

Нізавыя органы не маглі разабрацца ў безьлічы разнастайных дырэктыў, запытаньняў, абяцаньняў, указаньняў, будучы ў той-жа час прымушанымі несьці перад масамі адказнасьць не за свае толькі памылкі ў пасяўной кампаніі.

Неабходна зараз-жа ўсё гэта ўспомніць і неадкладна ўжыць самыя энэргічныя меры, каб не дапусьціць паўтарэньня гэткага рознабою. Ненармальнасьць гэтага зьявішча спэцыяльна падкрэслена ў рэзалюцыі 15 зьезду партыі аб працы ў вёсцы.

Вось што гаворыцца ў рэзалюцыі. „Агульным недахопам працы земорганаў, гаспадарчых органаў, кааперацыйных і крэдытных арганізацый зьяўляецца нярэдка рознабой, а часта і ўзаемная супярэчнасьць практыкуемых імі мерапрыёмстваў».

Небясьпека гэтага рознабою ў тым, што ён невыпадковы ў паасобных мясцох, у паасобных земорганах ці паасобных кааперацыйных арганізацыях, а зьяўляецца агульным іх недахопам.

Падрыхтоўка да будучай веснавой пасяўной кампаніі зараз ужо пачалася. Гэта вялікі плюс у параўнаньні з мінулым годам, калі гэта падрыхтоўка вельмі спазьнілася. Але трэба проста сказаць, што падрыхтоўчая праца можа аказацца ў значнай меры непасьпяховай, калі зноў будзе месца неразьбярыха, той рознабой, з-за якіх заўсёды затрымліваецца практычная праца.

Вядома, што паміж рознымі органамі, прымаючымі ўдзел у пасяўной кампаніі, ня могуць ня ўзьнікаць паасобныя спрэчныя пытаньні, але павінна быць пэўная гарантыя таго, што спрэчкі будуць шпарка і аўтарытэтна разьвязвацца.

Ці ўжыты ў адпаведнасьці з гэтым неабходныя меры. Ці прадугледжана тое, каб розныя пляны розных арганізацый былі хоць-бы ў аснове сваёй прадстаўлены своечасова для разумнага пагоджаньня? Ці пра угледжана, каб усе наступныя практычныя дырэктывы ў працэсе будучай пасяўной кампаніі, сходзячыся недзе ў адным месцы, хутка пагоджваліся?

Ці ўжыты аднвчасова з тым меры, каб лішняй цэнтралізацыяй не закоўваць дробязяй, каб даць належнае месца для ініцыятывы і самадзейнасьці на мясцох?

Вось пытаньні, якія павінны быць пастаўлены зараз-жа, пакуль падрыхтоўчая праца да пасяўной кампаніі знаходзіцца яшчэ ў самым пачатку. З рознабоем, як і з бюракратычна-марудным пагоджаньнем трэба весьці рашучую барацьбу, бо гэты рознабой, як падкрэсьліваецца ў рэзалюцыі 15 зьезду партыі, зьяўляецца не адзінкавым, а агульным недахопам у працы ўсіх земорганаў і арганізацый, зьвязаных з сельскай гаспадаркай.

Дасягненьні Менскай Балотнай Станцыі.

У 1924 годзе на Камароўскім балоце пад Менскам на 4 дзес. быў адчынены балотны дасьледчы вучастак; ён паступова, асабліва шпарка з 1923 г., развіўся ў вялікае дасьледчае балотнае поле, якое ў сучасны момант мае 110 гэктараў культурнага балота і 150 гэктараў піскоў і лесу.

У сучасны момант Балотная станцыя уваходзіць у склад Беларускага Навукова-Дасьледчага Інстытуту імя Леніна і зьяўляецца цэнтральнай усебеларускай установай па культуры балот і мае наступныя аддзелы: 1) хэмічная лябараторыя. 2) цэнтральнае дасьледчае балотнае поле, 3) вэгетацыйны павільён 4) мэтэоролёгічную станцыю на балоце і мінэральнай глебе, 5) балотную дасьледчую базу ў Палесьсі, 6) адчынае новае дасьледчае поле на імшарных балотах.

Такім чынам, станцыя выпрацоўвае мэтады для с-г. выкарыстаньня 2.000.000 гэктараў беларускіх балот.

Праграма станцыі ахапляе ўсебаковае вывучэньне прыроды балот і паглыбленае вывучэньне тэхнікі расьлінагадоўлі на балотных глебах.

Галоўнай мэтай станцыя сабе паставіла знайсьці практычныя мэтады для ператварэньня 2 мільёнаў пустынь у багатыя лугі і палі.

Ці дасягнула станцыя сваёй мэты?

За час сваёй працы станцыя безумоўна дала дастатковы матар'ял для правільнага падыходу да вырашэньня балотнага пытаньня.

Да пачатку працы станцыі аб правільнай асушцы ніхто і ня думаў. Канавы былі адна ад другой на адлегласьці вярсты, а то і больш і лічылася што для палепшаньня балота ўжо ўсё зроблена. Балотная станцыя на засадзе сваіх досьледаў дала правільныя нормы асушкі, пры якіх магчымы ўсе пасевы на балоце. Норма гэтага даходзіць да 50 мэтраў пры мэтравай глыбіні канаў.

Станцыя паказала, што беларускія нізінныя тарфянікі маюць у сабе вялікія запасы азоту, а таму не патрабуць угнаеньня, а яшчэ самі могуць быць азотістым угнаеньнем для нашых пясчаных глебаў.

Балотная станцыя даказала, што на Беларусі шмат нізінных балот ад прыроды багаты фосфарнай кіслатою і патрабуюць унясеньня толькі калія.

Балотная станцыя даказала, што без унясеньня мінэральных угнаеньняў—калія, а дзе балоты бедныя фосфарам і фосфару, ніякая культура ня будзе выгодна на балоце.

Станцыя даказала, што найбольш эканамічны эфэкт мы маем ад унясеньня значна меншых доз гэтых угнаеньняў, чымся заграніцай.

Параўнаўчае вывучэньне самых рознастайных культур на балоце даказала, што на балоце могуць расьці ўсе сельска-гаспадарчыя культуры, якія растуць на Беларусі на мінэральных глебах.

Станцыя паказала, што ўраджай сена можна давесьці да 700 пуд. з гэктару, жыта, аўсу і ячменю—да 170 пуд., бульбы—да 1.700 пуд., капусты—3.000 пуд., турнэпсу (кармавая рэпа)—да 4.800 п., маліны—да 120 пуд. і г. д.

Станцыя паказала, што палепшаньне сенажацяў магчыма і пры слабай асушцы (найбольш выгодна 100 мэтраў паміж канавамі), магчыма давесьці з 40 пуд. сена да 250 пуд.

Станцыя паказала, што пры сярэднім ураджаі аўсу, жыта, ячменю 120 п. з 1-га гэктара, сена 350 пуд., бульбы 1.200 пуд. і інш., якія станцыя мела за 12 год працы, выдаткі на асушку, апрацоўку і ўгнаеньне хутка пакрываюцца прыбыткамі, і арганізацыя гаспадарак на балоце не зьяўляецца ўтопіяй, а ёсьць жыцьцёвая сапраўднасьць, акая ў сучасны момант і ўлічана нашай савецкай дзяржавай.

Пры гэткай ураджайнасьці чысты прыбытак з гэктару мы маем: ад капусты—470 руб., ад бульбы—230 руб., ад лугу—120 р., ад аўсу—70 р., ад турнэпсу—200 руб.

Вынікі палявых досьледаў даюць магчымасьць устанаўляць для розных раёнаў Беларусі севазвароты на балоце.

Лябараторыя станцыі за час сваёй працы вырашыла цэлы шэраг мэтадалёгічных пытаньняў па аналітыцы балотных глебаў і зрабіла шмат розных аналізаў: глебы, дрэнажных вод, угнаеньняў, расьлінных прадуктаў і інш., як у сувязі з навуковымі працамі станцыі, так і па заданьнях дзяржаўных устаноў.

Шмат іншых дасягненьняў зрабіла станцыя, але ў гэтым невялікім артыкуле нельга на іх падрабязна спыніцца.

Па сваіх надзвычайна каштоўных тэарэтычных і практычных дасягненьнях Менская Балотная Дасьледчая Станцыя зьяўляецца самай вялікай Балотнай Станцыяй у СССР.

З сялянствам і практычным земляробствам станцыя зьвязана ў наступным:

Прымае ўдзел у працах бюро сялян-дасьледчыкаў пры Інстытуце імя Леніна; кіруе працамі сялян-дасьледчыкаў на балоце; прымае на Балотнай Станцыі шматлікія экскурсіі сялян з акругаў, якія цікавяцца балотнай культурай; вядзе з імі гутаркі і наладжвае кароткатэрміновыя курсы. Сяляне, якія бывалі на Балотнай Станцыі, у сябе на мясцох зьяўляюцца піянэрамі балотнай справы. Станцыя падрыхтавала са скончыўшых беларускія ВУЗ'ы 20 культуртэхнікаў якія кіруюць культурна тэхнічнай працай у мэліярацыйных таварыствах у акругах: выдае для сялян папулярную літаратуру; наладжвае выстаўкі; супрацоўнікі станцыі па магчымасьці выяжджаюць на месцы ў мэліярацыйныя таварыствы для дачы парадаў сялянам.

Бліжэйшыя задачы станцыі зводзяцца да наступнага: узмацніць фінансавы бюджэт, бо адпушчаемыя зараз сродкі недастатковы для шырокай пастаноўкі працы; прыняць кіраўніцтва апорнымі пунктамі, якія ўжо адчынены, альбо яшчэ будуць адчыняны НКЗ; арганізацыя вывучэньня штучных і прыродных паш і паглыбленьне хэмічных і фізіёлёгічных прац.

Шыварка.

Рыхтуемся да перавыбараў саветаў.

Перавыбарчай кампаніі надамо масавы характар, уцягнем у гэтую справу ўсю партыю, усе прафсаюзы, усіх дэпутатаў саветаў, увесь беспартыйны актыў рабочых і сялян, арганізуем беднату і батрацтва.

Падрыхтоўка пачалася.

Падрыхтоўка да надыходзячых перавыбараў сельсаветаў па Кругляншчыне разгорнута дастаткова. Складзеныя выбарчыя камісіі, як раённыя так і сельсавецкія, прыступілі да працы.

Пытаньне аб перавыбарах сельсаветаў абгаворана на большасьці пленумаў сельсаветаў, на нарадзе селькораў, раённым сходзе дэлегатак, камсамолак, сходзе камітэту ўзаемадапамогі і іншых. Але яшчэ асобныя сельсаветы як Стаінскі і Комсенецкі гэтага вялікага і важнага пытаньня не абгаварылі.

Амаль па ўсіх сельсаветах складзены пляны дзейнічаньня ў час перавыбараў сельсаветаў, але трэба адзначыць, што некаторыя з іх ня маюць канкрэтнасьці: калі, каму і што зрабіць. Характэрным прыкладам можна прывесьці вытрымку з пляну Цяцеранскага сельсавету: «Разгарнуць працу на ўсе 100 проц.», а якім чынам, у якім сэнсе яе разгарнуць, з якога боку падыйсьці—няма нічога.

Па сельсаветах пачынаюць складацца сьпісы пазбаўленых выбарчых правоў. Як недахоп па гэтаму пытаньню трэба адзначыць, што сельсаветы робяць выяўленьне габінэтным парадкам, ня прыцягваючы дзеля абгаварэньня шырокія масы бядняцкага актыву, з чаго выплывае ўжо парушэньне інструкцыі.

Раённая выбарчая камісія ўжо правяла два пасяджэньні, на якіх заслуханы справаздачы сельскіх выбарчых камісій і палітпрасьветкома, дзе выявілася, што палітпрасьветком у гэтай галіне нічога не рабіў, па хатах-чытальнях не разасланы дырэктыўныя лісты, нават хаты-чытальні гэтага пытаньня ў парадак дню не ставілі.

Роля бядняцкай ініцыятывы ў перавыбарах сельсаветаў вялікая і праца з беднатой па растлумачэньню гэтай кампаніі і пачынае разгортвацца ў дастатковай колькасьці. На нарадах груп бедната абгаварваюцца задачы перавыбараў і высоўваюцца і абгаварваюцца кандыдатуры ў склад сельсаветаў. Кулакі таксама рыхтуюцца да перавыбараў сельсаветаў, рыхтуюць сваіх кандыдатаў.

Сходы беднаты праводзяцца дастаткова, ужо праведзена 37 сходаў беднаты, актыўнасьць на сходах маецца, але недастатковая.

Галоўныя моманты і вехі перавыбараў саветаў—намечаны. Партыйным ячэйкам і сельсаветам і ўсёй нашай грамадзкасьці трэба не паслабляць працы, а яшчэ мацней і актыўней узяцца за яе, каб кулак не сарваў нам гэтую галоўную палітычную кампанію.

Міх. Дзергачоў.

Батрацтва прыме актыўны ўдзел.

Акрпрафсаветам разасланы ліст усім Акраддзяленьням саюзаў аб удзеле прафсаюзаў у перавыбарах саветаў. Акрпрафсавет прапануе ў перавыбары ўцягнуць шырокія колы рабочых, батракоў і служачых.

Асабліва працу неабходна разгарнуць сярод батрацтва, рабочых саўгаспадарак і лясьнікоў. На сходах беднаты батрацтва абавязкова павінна быць.

У клюбах і чырвоных кутках будуць наладжаны даклады, гутаркі, вечары пытаньняў і адказаў па тэму аб перавыбарах саветаў. На прадпрыёмствах будуць выпушчаны спэцыяльныя нумары насьценгазэт. Будуць поўнасьцю скарыстаны для агітацыйна-прапагандысцкай працы ўсе кіноўстаноўкі і сьветавыя ліхтары.

Ц.

БУДЗЕМ АБІРАЦЬ БЕДНЯКОЎ-АКТЫВІСТАЎ.

Гэтымі днямі адбылося пасяджэньне прэзыдыуму РВК, на якім разглядана пытаньне аб перавыбарах сельсаветаў, дзе было прынята цэлы шэраг пастаноў аб узмацненьні падрыхтоўчай працы, якая пачнецца з 1 лістапада, як-та: сельсаветы зараз-жа прыступіць да распрацоўкі арыентыровачных пляну [illegible]

[illegible]

Ц.

Падрыхтоўваем жанчын да перавыбараў.

(Самахваловіцкі раён, Меншчына)

[illegible]

П. Лабус.

Пачаліся справаздачныя сходы.

[illegible]

Я. Крушына.

(Рагачоўскі раён, Бабруйшчына).

БУДЗЕМ САЧЫЦЬ, КАБ У СЕЛЬСАВЕТЫ НЕ ПРАЛЕЗЛІ КУЛАКІ.

[illegible] ...жам здолець нашых ворагаў. А вора- [illegible]

Член ЦВК БССР САМАХВАЛАВА.

Гарсавет пачаў падрыхтоўку.

[illegible]

Гомель. В.

Смалярства на Мазыршчыне

Смалярная прамысловасьць на Мазыршчыне таксама як і на Гомельшчыне (Палескае смалярства) пачынае выбівацца на шырокі шлях толькі за апошнія 1-2 гады. У старыя-ж гады смалярства тут вялося толькі ў некалькіх геаграфічных пунктах, прайшоўшы ўсе старыя маларацыянальныя формы, і даўно ўжо спыніўшыся на высока-рацыянальным беларускім кацёльным спосабе (швэдзкая рэторта). Пункты старадаўняга разьмяшчэньня смалярняў адзначыліся вельмі спрыяючымі аб'ектыўнымі ўмовамі—пры чыгунках ды яшчэ ў такіх мясьцінах, дзе хваёвыя карчы слявіліся сваёю высокаю смольнасьцю (Калінкавічы і інш.).

Зьвесткі лясного кіраўніцтва паказваюць, што на 1927 год на ўсёй Мазыршчына налічвалася толькі 14 катлоў з перапрацоўкаю 9.948 куб. мэтраў хваёвых карчоў, на суму 9.469 рублёў (разам з дрывамі).

Магчыма, што гэтая лічба і не зьяўлялася вычэрпваючаю, аднак тое, што мы даведаліся сёлета пры непасрэдным дасьледаваньні смалярства Мазыршчыны, дае зусім іншы малюнак і сьведчыць пра надзвычайна шпаркі развой гэтае прамысловасьці на Мазыршчыне, якая разам з Гомельшчынаю (усё савецкае Палесьсе) лічыліся тэрыторыямі зусім цікавымі для смалярства.

У сучасны момант на Мазыршчыне існуюць наступныя смалярні (з тымі, што фактычна будуюцца):

Розных суполак, арганізаваных з нядаўняе яшчэ ініцыятывы саматужна-прамысловага саюзу, 7 смалярняў на 13 катлоў;

раённых выканаўчых камітэтаў—3 смалярні на 6 катлоў (з іх на 2 смалярнях канчаецца пабудова: зараз распачнецца праца);

дзяржгандлю—5 смалярняў на 8 катлоў (з іх чатыры катлы толькі што пастаўлены і сёлета прыступаюць да працы);

сельска-гаспадарчае кааперацыі—2 смалярні на 3 катлы;

камітэту сял. узаемадапамогі—1 смалярня з 1 катлом;

прыватнікаў—12 смалярняў на 17 катлоў.

А ўсяго па Мазыршчыне 48 катлоў. Лічба зусім салідная і яна падводзіць Мазыршчыну блізка да ўзроўню з лепшымі ў смалярнай прамысловасьці акругамі Беларусі.

Пададзеныя лічбы характарызуюць некаторыя асаблівасьці смалярства Мазыршчыны з боку ўладаньня: першае, што тут яшчэ значная частка смалярняў, а ласьне 35,4 проц., знаходзіцца ў руках прыватных прадпрыёмцаў-смаляроў. Гэтая зьява адрозьнівае Мазыршчыну ад Гомельшчыны, у якой прыватніцкае смалярства займае толькі 11 проц.

Другое—на Мазыршчыне яшчэ мала адчуваецца ўплыў саматужна-прамысловага саюзу ў пабудове новых кааперацыйных смалярняў; тутака пакуль што заснавана шэсьць суполак, да якіх належыць 7 смалярняў з 13 катламі, што складае, прыблізна, 27,1 проц. ад усяе акруговае смалярнае прамысловасьці. Прычына малой дзейнасьці саматужна-прамысловага саюзу, відавочна, крыецца ў тым, што кіраўніцтва саюзу знаходзіцца вельмі далёка—у Гомелі, і што наогул у саюзе, відаць, няма выстарчальных сум для авансаваньня новых смалярных прадпрыёмстваў, тады як запасы сырцу і незачэпленыя смалярствам тэрыторыі дазваляюць у гэтай справе шырокія магчымасьці.

Тут да рэчы закрануць і высьветліць адзін з арганізацыйных момантаў. Саматужна-прамысловы саюз, засноўваючы новую суполку, зазвычай, імкнуўся, каб уласьнік якой-колечы смалярні адмовіўся ад свайго прадпрыёмства і ўвайшоў у склад суполкі, якая павінна заснавецца ля гэтага прадпрыёмства. Справа канчалася іншы раз тым, што ўласьнік з прычыны „высокіх падаткаў" згаджаўся на такую прапанову і працаваў далей у суполцы.

Толькі ў большасьці выпадкаў пасьля гэтага стваралася нездаровая атмасфэра. Уласьнік, ведаючы, што ён цяпер толькі «частка прадпрыёмства» і што ён хоць і «невялікі ўдзельнік», але, як стары практык, мусіць перадаць свае веды новаму, часта мала знаёмаму ў смалярстве, калектыву,—пачынаў „каяцца" ў тым, што ўвайшоў у суполку і ў выніку ўсяго гэтага справа прадпрыёмства пашкадала, або часта заставалася ў руках толькі новых, яшчэ мала кваліфікаваных удзельнікаў. Праўда, ад утворанай такім парадкам суполкі аднвчасна ставіўся яшчэ адзін кацёл, з якім праца таксама ня ладзілася так, як гэта было-б патрэбна. Узьнікае пытаньне, як-жа ўхіляцца ад небясьпекі для прадпрыёмстваў пры падобных зьявах, тым больш, што гэта можа мець адмоўны ўплыў на валавую прадукцыю смалярнае прамысловасьці ў рэспубліканскім маштабе?

Відавочна, справу трэба паставіць так, каб разьвіцьцё смалярнае прамысловасьці і разьвіцьцё ў ёй калектыўных асноў не залежала ад прыватных прадпрыёмцаў —старых практыкаў, тут патрэбна, каб зацікаўленыя ў разьвіцьці смалярства ўстановы і арганізацыі—Дзяржгандаль і Саматужна-Прамысловы Саюз, засноўваючы суполкі, або проста арганізуючы смалярныя прадпрыёмствы, мелі і пэўную кваліфікаваную сілу, якую трэ' было-б у патрэбнай меры ўводзіць у гэтыя суполкі, ці проста ў дзяржаўныя смалярныя прадпрыёмствы.

Выходзіць, што Саматужна-Прамысловы Саюз, маючы пэрспэктыву разьвіцьця суполкавых смалярных або каніфольна-шпігінарных прадпрыёмстваў, павінен увайсьці з заяўкаю ў Наркамасьветы аб падрыхтоўцы пэўных кадраў кваліфікаванай сілы. Цяпер на Беларусі зусім няма такой навучальнай установы, якая-б рыхтавала падобны кантынгент працаўнікоў. Была раней Жорнаўская школа, дый тая зачынілася. А напэўна-ж, магчыма сказаць, што наяўнасьць кваліфікаваных смаляроў дасьць магчымасьць Саматужна-Прамысловаму Саюзу і дзяржаўным установам (Дзяржгандаль, РВК і інш.) бяз усякай шкоды для народнай гаспадаркі разьвінуць сетку калектыўных і дзяржаўных смалярняў.

Трэцяе,—на Мазыршчыне, параўнаўча з Гомельшчынаю, даволі такі паважнае месца ў смалярнай прамысловасьці занялі прадпрыёмцы зусім новага парадку. Такімі прадпрыёмцамі зьявіліся: Дзяржгандаль, які паставіў 8 катлоў (16,7 проц.), раённыя выканаўчыя камітэты—6 катлоў (12,5 проц.) сельска-гаспадарчая кааперацыя—3 катлы і нават камітэт сялянскае ўзаемадапамогі—адзін кацёл. Вось як актыўна абудзіліся вытворчыя сілы Мазыршчыны, вось наколькі шырока ўсьвядомлены рознымі ўстановамі і арганізацыямі рэнтабельнасьць смалярства на абшарах Мазыршчыны.

З перапрацоўкаю смалы і чырвонага шпігінару на Мазыршчыне справа стаіць іначай, чымся на Гомельшчыне. Ачыстка чырвонага шпігінару тут зусім ня робіцца з тэй прычыны, што ўвесь чырвоны шпігінар акругі (апроч шпігінару суполкавых смалярняў) закупляецца Дзяржгандлем на ст. Калінкавічы і накіроўваецца для ачысткі на менскі ачышчальны завод. Дзьве мясцовыя ачышчальныя ўстаноўкі—у Калінкавічах (Дзяржгандлю) і ў Жыткавічах (прыватн.)—з прычыны адсутнасьці нагрузкі, цяпер зусім не працуюць. Толькі значнае павялічэньне сеткі смалярняў дасьць ім нагрузку. Смалярныя самавары (для перагатаваньня смалы) існуюць пры кожнай смалярні. Траўсўкі (пікаваркі) пры некаторых смалярнях хоць і ёсьць, але-ж яны ў большасьці не працуюць з прычыны малога запатрабаваньня мясцовага рынку, і шырокага попыту на перагатаваную смалу з боку Дзяржгандлю.

У сучасны момант на Мазыршчыне працуюць дзьве буйныя дзягцярні—у Клінску і Гарочыцах. Месца іх знаходжаньня часта мяняецца ў залежнасьці ад месцазнаходжаньня буйных бярозавых высечак.

Кожная з гэтых дзягцярань мае да 8 казанкоў, аб'ёмам па 1,5 куб. аршыны. Прадпрыёмцамі зьяўляюцца неаформленыя «суполкі» з сялян у 3-4 чал. Прадукцыя кожнага такога казанка каля 10 кілё бярозавага дзёгцю высокае якасьці.

Так стаіць справа з сеткаю смалярных прадпрыёмстваў і ростам гэтае сеткі на Мазыршчыне.

Язэп Трооька.

Мерапрыёмствы да паляпшэньня сьвінаводзтва і птушніцтва.

На наступны год прадбачацца значныя выдаткі на пашырэньне сьвінаводзтва і птушніцтва на розныя мерапрыёмствы. Па сьвінаводзтву вызначана: 194 тыс. руб. па дзяржаўнаму бюджэту і 985 тысяч руб. па крэдыту. Сюды ўваходзяць розныя выдаткі, як дабудова бэконнай фабрыкі, пабудова кішачнага заводу ды інш.

Зараз праводзіцца значная праца па пашырэньні сярод насельніцтва гатунковых сьвіней. Для БССР выпісаны 155 гатунковых кныроў, якія будуць разьмеркаваны на злучных пунктах Менскай, Віцебскай, Магілеўскай і Аршанскай акруг. На арганізацыю злучных пунктаў па дзяржаўнаму бюджэту будзе адпушчана 54000 руб., а на капітальнае будаўніцтва сьвінных заводаў— 98500 руб.

Значная работа прадбачыцца па птушніцтву. У пачатку 1929 г. пры Беларускай С.-Г. Акадэміі будуць арганізаваны 3-х месячныя курсы на 60 чалавек дзеля падрыхтоўкі інструктароў-птушкаводаў. Курсы будуць укамплектаваны членамі калгасаў і сялянскім актывам.

Наркамзем атрымаў датацыю ў 10000 р. спэцыяльна на пашырэньне птушніцтва. Гэтыя грошы будуць выдаткаваны на гатунковую птушку, якая будзе раздавацца на дагаворных умовах сялянству.

Каб устанавіць, якія гатункі курэй трэба разводзіць у БССР, у хуткім часе адбудзецца нарада заатэхнікаў; яна вызначыць, якія гатункі і ў якіх раёнах трэба канцэнтраваць разьвядзеньне птушак.

Зараз у БССР арганізавана ўжо ў саўгасе Сеньніца спэцыяльная гаспадарка па разьвядзеньню рознае птушкі. У наступным годзе мяркуецца арганізаваць яшчэ дзьве такія гаспадаркі. На мерапрыёмствы па ўзмацненьню птушніцтва па лініі саўгасаў вызначаны 170 тысяч руб. крэдыту, па лініі калгасаў, кааперацыі і насельніцтва— 165 тысяч руб. На ўсе мерапрыёмствы па птушніцтву на 1928-29 г. вызначаны каля 800 тысяч руб.

МЭЛІАРАЦЫЙНАЕ БУДАЎНІЦТВА.

У пачатку 1927 году мэліярацыйныя работы БССР па пастанове саюзнага ўраду прызнаны работамі агульна-саюзнага значэньня. На падставе гэтага надзвычайна важнага для БССР акту мэліярацыйна-гідратэхнічныя работы з 1927 году прыняты з рэспубліканскага на агульна-саюзны бюджэт. Паказаныя пастановы саюзнага ўраду ня былі апошнімі, і ў далейшым мы бачым, як у саюзных органах пытаньням мэліярацыйнага будаўніцтва Беларусі аддаецца надзвычайна вялікая ўвага. Па справаздачнаму дакладу ўраду БССР ад 9-га кастрычніка 1928 году Саветам Народных Камісараў Саюзу ССР і Саветам Працы і Абароны ў частцы правядзеньня мэліярацыйных работ вынесена наступнае рашэньне:

«Выходзячы з таго, што мэліярацыйныя работы ў БССР маюць выключна важнае значэньне для зьмякчэньня аграрнага перанасяленьня і далейшага разьвіцьця сельскае гаспадаркі за кошт уцягненьня забалочаных зямель у гаспадарчы зварот— даручыць Савету Народных Камісараў БССР прыняць усе неабходныя меры дзеля: а) найбольш шырокага разгортваньня мэліярацыйных работ, б) больш рэнтабельнага скарыстаньня сродкаў, адпушчаемых па бюджэту Саюзу ССР на мэліярацыю, в) узмацненьня фінансаваньня мэліярацыі сялянскіх зямель, г) большага ўцягненьня сродкаў сялянскага насельніцтва ў мэліярацыйныя работы, ажыцьцяўляемыя мэліярацыйнымі таварыствамі, д) далейшага пашырэньня сеці мэліярацыйных таварыстваў. Даручыць Дзяржпляну СССР і Наркамфіну СССР разам з Саветам Народных Камісараў БССР у 2-хмесячны тэрмін распрацаваць і ўнесьці на зацьверджаньне Савету Працы і Абароны праэкт пастановы аб стварэньні за кошт агульна-саюзнага бюджэту спэцыяльнага фонду фінансаваньня ўнутранай калёнізацыі БССР на мэліяраваных землях».

Прыведзеныя пастановы ясна гавораць, якое значэньне надаецца мэліярацыйнаму будаўніцтву ў БССР і ў якім напрамку яно павінна разьвівацца. Вызначэньне ўдзельнае вагі мэліярацыйнага будаўніцтва сярод іншых галін народнае гаспадаркі зьяўляецца надзвычайна важным момантам, вызначаючым напрамак і тэмп усяго беларускага мэліярацыйнага будаўніцтва.

Буйнейшым дасягненьнем Беларускай рэспублікі ў галіне мэліярацыйнага будаўніцтва зьяўляецца выданьне ў 1927 годзе Водна-Мэліярацыйнага Кодэксу, падведзенага пад усё мэліярацыйнае будаўніцтва. Выданьне Кодэксу зьяўляецца вялікім дасягненьнем БССР яшчэ і па тых меркаваньнях, што да гэтага часу ў СССР няма агульных пачаткаў водна-мэліярацыйнага заканадаўства.

У пачатку мэліярацыйнага будаўніцтва ня ясны былі формы скарыстаньня мэліяраваных плошчаў, зараз-жа гэтае пытаньне атрымала рэальнае вырашэньне. Устаноўлена, што мэліярацыйнае будаўніцтва пойдзе па трох напрамках: 1) па лініі насельніцтва ў выглядзе мэліярацыйных аб'яднаньняў, 2) па лініі арганізацыі работ па дзяржаўных землях і лясных фондах і 3) па лініі калёнізацыйных фондаў. Узрост працы мэліярацыйных таварыстваў выяўляецца ў наступным:

Гады	Лік т-ваў	Плошча зямлі	Лік членаў
На 1-Х—24 г. .	254	38995	13811
„ —25 г. .	425	79666	24746
„ —26 г. .	617	125291	35871
„ —27 г. .	830	158846	50948
„ —28 г. .	1000	вестак пакуль што няма.	

Што датычыцца арганізацыі калёнізацыйных фондаў на балотах, то гэта пастаўлена ва ўвесь рост у адпаведнасьці з тымі патрабаваньнямі, якія прад'яўляюцца справе арганізацыі ўнутрырэспубліканскага калёнізацыйнага фонду ў сувязі з малазямельлем і аграрнай перанаселенасьцю. З праблемы арганізацыі калёнізацыйных фондаў на балотах апошняе пачынае замяняцца зусім у канкрэтную задачу. Падрыхтоўваецца калёнізацыйны фонд на Мар'інскім балоце (Бабр. акр.) плошчай да 8000 гэктараў. У мінулым сэзоне на гэтым фондзе працавалі дзьве землячарпальныя машыны і да 1000 чал рабочых-грабароў штодзённа. Акрамя работ па падрыхтоўцы Мар'інскага балотнага масыву, сёлета былі праведзены буйныя работы па адшуканьні свабодных калёнізацыйных фондаў на балотах, у выніку чаго выяўлена да 100.000 гкт. такіх плошчаў у 3-х акругах—Мазырскай, Бабруйскай і Гомельскай. Пэрспэкцыйным плянам намячаюцца грандыёзьнейшыя работы па калёнізацыі балот. У прыватнасьці, на калёнізацыйных фондах адзей толькі інтэнсыўнай асушкі (сярэдняя адлегласьць паміж асушальнымі канавамі 60 мэтр.) мяркуецца правесьці на плошчы 75.000 гэктараў з закультываваньнем 70.000 гкт. Пры арганізацыі калёнізацыйных фондаў на балотах маюць быць праведзены наступныя формы землякарыстаньня: 1) арганізацыя на мэліяраваных землях буйных савецкіх гаспадарак і 2) арганізацыя калектываў і пасёлкаў. Савецкія гаспадаркі мяркуецца арганізаваць у працягу 5-ці год на 50.000 гэктарах, а на астатніх 50.000 гкт.—калектывы і пасёлкі. Разьмер аднаго саўгасу намячаецца ад 3 да 10 тысяч гкт., а калектывы—ад 200 да 500 гэктараў.

Розныя патрабаваньні, якія прад'яўляюцца мэліярацыйнаму будаўніцтву, прымушалі і прымушаюць у корані пераглядзець як тэхніку праэктаваньня мэліярацыйных пабудоў, так і тых вышукальных работ, у выніку якіх атрымліваецца матар'ял для праэктаваньня. Трэба сказаць, што толькі ў самы апошні час унесена патрэбная яснасьць у справу праэктаваньня на асновах вучоту таго, якія патрабаваньні прад'яўляюцца з боку ўсіх зацікаўленых у тэй ці іншай мэліярацыйнай пабудове.

Найбольш слабым месцам у справе беларускага мэліярацыйнага будаўніцтва зьяўляецца спосаб выкананьня работ уручную ці з прымяненьнем коннай цягі пры поўным адсутнічаньні мэханізацыі як гідратэхнічных, так і культуртэхнічных работ. Улічваючы, што без мэханізацыі мэліярацыйнага будаўніцтва пастаўленыя задачы і ў прыватнасьці задачы ўнутрырэспубліканскай калёнізацыі зусім немагчыма вырашыць, Наркамзем, пачынаючы з 1926 г., зьвярнуў вялікую ўвагу на мэханізацыю.

Зараз Наркамзем мае дзьве плавучыя землячарпалкі, якія сёлета здавальняюча працавалі па рэгуляваньні ракі Арэсы. На днях дастаўлена з Нямеччыны трэцяя землячарпалка, і чакаецца наступленьне землячарпальнай машыны з Амэрыкі.

Таксама прыступлена да мэханізацыі культуртэхнічных работ, асабліва работ па першым узорваньні; без мэханізацыі гэтых работ зусім немагчыма разьвіцьцё культуры работ. У 1928 годзе на асушаных балотах працавала звыш 20 трактароў. Трактарнае ўзорваньне зьяўляецца значным дасягненьнем у мэліярацыйным будаўніцтве, але і ёю Наркамзем не здавольваецца і мяркуе скарыстаць больш магутныя машыны, та[illegible] зван. почвафрэзы, вытворчасьць [illegible]х у 3-5 разоў большая, чым трактараў. На днях чакаецца прыбыцьцё першай такой глебафрэзы сыстэмы „Сименс-Шукерт" з Нямеччыны.

Мэліярацыйнае будаўніцтва, якое шырока разгортваецца, патрабавала для свайго ажыцьцяўленьня значных кадраў спэцыялістаў гідратэхнікаў, культуртэхнікаў і торфмайстраў. Што датычыцца гідратэхнікаў, дык попыт на іх здавольваецца Мэліярацыйным Факультэтам Беларускай Акадэміі, Менскім Дзяржаўным Гідратэхнікумам (цяпер Палітэхнікумам). Культуртэхнікі і торфамайстры запрашаліся з-за межаў БССР, што, зразумела, не давала магчымасьці наладзіць справу нармальна.

Улічваючы гэтую акалічнасьць, у 1927 г. пры Мэліярацыйным Факультэце Акадэміі было адчынена культуртэхнічнае аддзяленьне, а ў 1927 годзе пры Менскім Палітэхнікуме адчынілася тарфяное аддзяленьне. Адчыненьне названых аддзяленьняў зьяўляецца вялікім дасягненьнем, рэальна дапамагаючым шырокаму разьвіцьцю мэліярацыйнага і тарфянога будаўніцтва ў БССР.

Мэліярацыйнае будаўніцтва можа нармальна разьвівацца толькі тады, калі побач з вытворчасьцю будуць весьціся і навукова-дасьледчыя работы па мэліярацыі. У гэтых адносінах і ў БССР пачынаюць утварацца спрыяючыя ўмовы ў сувязі з адчыненьнем у 1927 годзе пры Навукова-Дасьледчым Інстытуце імя Леніна спэцыяльнага аддзелу мэліярацыі. Праўда, гэты аддзел прапрацаваў толькі яшчэ адзін год, але ўжо можна сказаць, што работа гэтага аддзелу пастаўлена правільна і магчыма разьлічваць цераз некалькі гадоў атрымаць тыя вынікі дасьледчых работ, якія патрэбны мэліярацыйнай вытворчасьці, як гэткай.

У выніку правільна праводзімых арганізацыйных і падрыхтоўчых мерапрыёмстваў мы штогод маем значны рост мэліярацыйных работ. Гэта відаць з наступнага:

	1924-25 г.	1925-26 г.	1926-27 г.	Разам.	УВАГА
Ахоплена вадапрыёмнікамі ў гэкт	21160	34247	75914	131321	Справаздачныя даныя гэтага году не маглі ўвайсьці з прычыны неатрыманьня яшчэ справаздач з акруг.
Непасрэдна асушана вадапрыёмн. і маг. каналамі . . .	2830	7737	6172	16739	
Асушана дзяржав. і насельніцтвам:					
а) экстэнсыўна . . .	12076	13384	16904	43564	
б) інтэнсыўна . . .	—	185	1599	1784	

За час з 1925 г. па 1928 год разгорнуты і праводзяцца, а ў некаторых мясцох ужо закончаны наступныя буйныя работы ў басэйнах рэк: 1) Брагінка і Уза, Гомельскай акругі, 2) Арэса, Добрыца, Аточка і Сьлўкі, Бабруйскай акругі, 3) Грэбелька, Талька, Бродня і Удава, Менскай акругі, 4) Нача і Дзіва-Трасянка, Полацкай акругі, 5) Усьвіж-Бук і Белая Натоп, Аршанскай акругі, 6) Ухлясьць, Вяроніка, Іпуць, Гроза, Магілеўскай акругі, 7) Сьвеча, Крывіна, Лужасенка, Віцебскай акругі.

Рэгуляваньне паказаных рэк праводзіцца сіламі дзяржавы, а далейшае асваеньне і закультываваньне балотных абшараў праводзіцца сіламі насельніцтва.

Трэба сказаць, што за час з 1925— 1928 г. у галіне мэліярацыйнага будаўніцтва праведзена надзвычайна вялікая работа, далёка перавышаючая як па тэмпу, так і па маштабу работу даваеннага часу. Трэба думаць, што гэтыя дасягненьні паслужаць залогам посьпеху ў справе хутчэйшага заваёўваньня тых 2.600.000 гэктараў няўжыткоўных зямель, якія мае Беларусь.

К. Рашэтнікаў.

Патрабуем самага суровага пакараньня антысэмітаў.

(Рэзалюцыя агульнага сходу ячэйкі КП(б)Б Камвузу).

[illegible]

ПРАЗ ІНДУСТРЫЮ—ДА САЦЫЯЛІЗМУ

ПРАЭКТЫ НОВЫХ ФАБРЫК І ЗАВОДАЎ.

ВІЦЕБСКІ ЛЁДНІК.

[illegible]

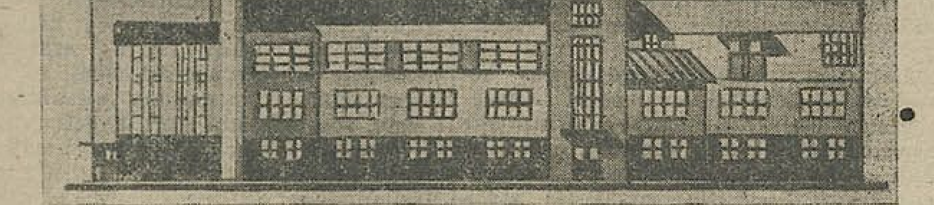

ПРАЭКТ КАЎБАСНАЕ ФАБРЫКІ Ў МЕНСКУ.

[illegible]

КАМБІНАТ У ЛЁЗЬНЕ.

[illegible]

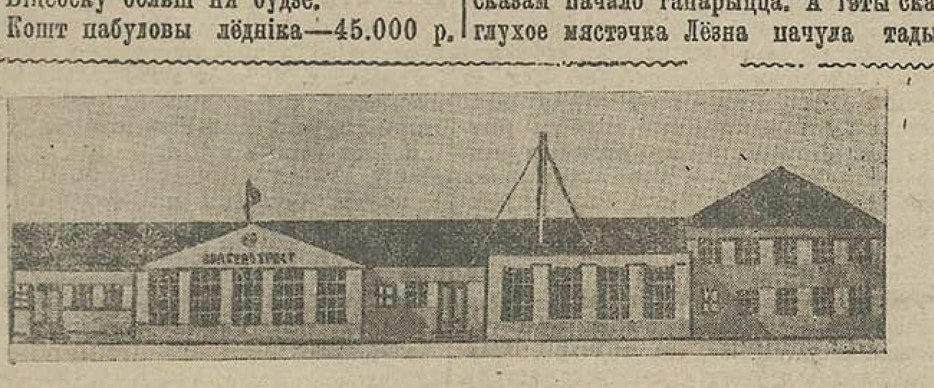

ПРАЭКТ ЛЁНААПРАЦОВАЧНАГА КАМБІНАТУ Ў ЛЁЗЬНЕ.

ФАБРЫКА КАЎБАС.

Саматужны ці паўсаматужны выраб каўбас напрыкрыўся Белмясгандлю. Напрыкрыўся таму, што дорага каштуе і таму, што часта ў такім спосабе вырабу бываюць «грашкі» якаснага характару.

Так ці інакш, а Белмясгандаль узяўся за справу пабудовы ў Менску вялікай фабрыкі па вырабу каўбас.

Сучасныя магчымасьці вырабу каўбас далёка не здавальняюць попыту, з прычыны чаго Белмясгандаль павёў справу шырокаю дарогаю—асыгнаваў на пабудову фабрыкі 450000 руб.

Праэкт складзен так, што кожны дзень фабрыка будзе даваць Менску 800 пудоў каўбасных вырабаў, даючы працу 200 рабочым.

Фабрыка будзе абсталёвана халадзільнымі машынамі, а таксама машынамі, якія ў поўнай меры мэханізуюць апрацоўку каўбасных вырабаў.

У наступным будаўнічым сэзоне ў Менску пачне расьці новы жалеза-бэтонны вялікан—фабрыка па вырабу каўбас.

[illegible] калі ўладу ўзялі саветы.

Лёзна знаходзіцца ў льнаводным районе і мае вялікую будучыню, шырокія эканамічныя пэрспэктывы.

З гэтага і пачалося. Пачалі думаць, а цяпер ужо склалі праэкт будынку, якога ніколі яшчэ ня было ў Лёзьне—**праэкт вялікага льнаапрацовачнага камбінату.**

Камбінат аб'яднае ў сабе наступныя вытворчасьці: апрацоўку лёну—525 тон гатовай прадукцыі ў год; электрастанцыю ў 75 кілёват—электрыфікуе мястэчка, савецкую гаспадарку Адаменкі і бліжэйшыя ваколічныя вёскі; млын—звыш 600 пудоў мукі ў дзень, воўначоску, прадзільню.

Дзякуючы поўнай мэханізацыі і новаму ўдасканаленаму абсталяваньню, гэтаму лёзьненскаму цаглянаму і жалеза-бэтоннаму вялікану запатрабуецца толькі 75 рабочых.

Кастрыца, якая астаецца ад апрацоўкі лёну—нікчэмны, здаецца, прадукт, але гэтая «нікчэмная» кастрыца знашла сваё прыстасаваньне.

Кіеўскі прафэсар Шапашнікаў даказаў, што з кастрыцы выходзіць цэлюлёза—прадукт, які мы ўвозім з-за межаў.

Вось лёзьненскі льнапрацовачны камбінат і будзе «есьці» кастрыцу, даючы нам за гэта дарагі экспартны прадукт—цэлюлёзу.

С. Азерскі.

ПАБУДУЕМ МАКАРОННУЮ ФАБРЫКУ.

Макаронамі да гэтага часу славілася Італія. Свае макароны яна экспартавала і ў іншыя краіны. Куплялі ў Італіі макароны і беларусы.

Цяпер, калі Беларусь стала савецкаю, на адзінаццатым годзе існаваньня савецкае ўлады, мы пачынаем арганізоўваць свой уласны выраб італьянскіх макаронаў.

ФАБРЫКА БУДЗЕ ПАБУДАВАНА Ў БАРЫСАВЕ.

Былы дражджавы барысаўскі заводу, разбураны ў часе вайны з польскімі панамі, дражджавым заводам больш ня будзе. Будынак гэтага заводу перарабляецца пад макаронную фабрыку.

Палова будынку будзе занята млынам, які дасьць сыравіну (муку) для фабрыкі.

Пабудова фабрыкі будзе каштаваць 450.000 руб. Грошы дарма не прападуць: кожны дзень працы фабрыкі дасьць вагон рознага гатунку макаронаў.

Попыт на макароны фабрыка, такім чынам, ня толькі здаволіць поўнасьцю, але значная колькасьць астанецца для экспарту.

На фабрыцы будзе занята 107 рабочых, на млыне—20 чалавек.

Завод будзе працаваць у дзьве зьмены.

САГА—КРУПЫ СМАЧНЫЯ.

У савецкай гаспадарцы Аннаполь, Менскай акругі, быў крахмальны завод. Акруговы выканаўчы камітэт задумаўся аб тым, каб з крахмалу зра-

ХРОНІКА.

Падрыхтоўка да сьвяткаваньня 10-годзьдзя БССР.

На пасяджэньні Прэзыдыуму ЦСПСБ было абгаворана пытаньне аб правядзеньні сьвяткаваньня 10-годзьдзя абвяшчэньня БССР. [illegible]

Менскі дзень.

[illegible]

Да прыезду ў Менск т. Луначарскага.

У Менск мае прыехаць Наркамасьветы РСФСР тав. Луначарскі. Тав. Луначарскі прачытае ў Менску лекцыю на тэму „Барацьба за новага чалавека“.

У прэзыдыуме ЦСПСБ.

Размеркаваньне пазыкі індустрыялізацыі.

[illegible]

Книга—у крэдыт рабочым.

Прэзыдыум абгаварыў інфармацыю Белдзяржвыдавецтва аб правядзеньні крэдытаваньня для прасоўваньня кнігі ў рабочыя масы.

Такое крэдытаваньне ўжо практыкуецца ў Маскве. Белдзяржвыдавецтва пастанавіла мерапрыёмства гэта правесьці і ў БССР. Крэдытаваньне будзе праводзіцца праз ЦРК па спэцыяльных крэдытных талёнах.

На крэдытаваньне адпушчана 100.000 р. Прэзыдыум ЦСПСБ згадзіўся з мерапрыёмствам Белдзяржвыдавецтва. У выглядзе вопыту крэдытаваньне рабочых на кніжкі будзе праводзіцца ў Менску, Віцебску і Гомелі. Для гэтых акруг будзе адпушчана пакуль што па 10.000 руб. крэдыту.

Антысэмітызм будзе пакараны.

Прэзыдыум ЦСПСБ запрапанаваў ЦП саюзу хімікаў тэрмінова высьветліць і абгаварыць факты зьдзекаў над работніцай на шкляной фабрыцы «Чырвоны Кастрычнік». Гэта пытаньне будзе абгаворана на чарговым пасяджэньні Прэзыдыуму ЦСПСБ. Справа заключаецца ў тым, што некалькі майстроў фабрыкі на глебе антысэмітызму зьдзекваліся доўгі час над работніцай яўрэйкай і завком ня прыняў ніякіх мер да спыненьня гэтага ганебнага ўчынку.

Да арганізацыі камітэту садзейнічаньня прамыслова-эканом. адукацыі.

Наркамгандлю БССР уносіць у Саўнарком на зацьверджаньне праэкт арганізацыі беларускага камітэту садзейнічаньня прамыслова-эканамічнай адукацыі. У задачу камітэту ўваходзіць садзейнічаньне разьвіцьцю камэрцыйнай адукацыі, палапшэньне пастаноўкі навучаньня ў спэцыяльных тэхнікумах і ВНУ, арганізацыя спэцыяльных курсаў, публічных дакладаў і лекцый для папулярызацыі сярод шырокіх мас прамыслова-эканамічных ведаў. Гэты камітэт мяркуецца арганізаваць пры Наркамгандлі.

Размеркаваньне сродкаў на будаўніцтва па НК Асьветы.

[illegible]

БРАШУРА ДА 10-ГОДЗЬДЗЯ

[illegible]

Дапрызыўная падрыхтоўка 1907 г.

[illegible] 1929 г. аб'яўляецца збор усіх дапрызыўнікаў нараджэньня 1907 г., якія пражываюць у наступных раёнах Менскай акругі: Барысаўскім, Бярэзінскім, Халопеніцкім, Смалявіцкім, Чэрвенскім, Пухавіцкім, Сьмілавіцкім, Койданаўскім і Самахвалавіцкім, для праходжаньня дапрызыўнай вайсковай падрыхтоўкі на працягу 32-х навучальных дзён.

Па г. Менску да праходжаньня дапрызыўнай падрыхтоўкі прыцягваюцца толькі тыя дапрызыўнікі, прозьвішчы якіх пачынаюцца на літары „А“, „Б“, „В“ і „Г“. Дапрызыўнікі астатніх раёнаў акругі: Плешчаніцкага, Бягомльскага, Узьдзенскага, Заслаўскага, Астрашыцка-Гарадзецкага, Лагойскага, Капыльскага і Грэскага, і астатнія дапрызыўнікі, пражываючыя ў г. Менску, дапрызыўнай падрыхтоўкі ў гэтым годзе праходзіць не будуць.

Майстар-хуліган.

У стэрэатыпным адд. (1-ая дзяржаўная друкарня) на начной зьм не працуе майстрам Крыцкі. Але толькі назва „працуе“, а на самай справе зьяўляецца паччу п'яным, пачынае лаянку з рабочымі, задзіраецца, былі выпадкі, калі ён біў хлопчыкаў, а пасьля завальваецца спаць і тады ўжо будзіць яго ня падыходзь.

Так што працаваць прыходзіцца аднаму памочніку. Ніякія ўгрозы, ні просьбы з боку таварышоў на гэтага хулігана ня дзейнічаюць. Мне на ўсё напляваць,—кажа Крыцкі. Цікава, што адміністрацыя і іншыя арганізацыі глядзяць на такія ўчынкі Крыцкага скрозь пальцы. Ці не хаваецца прычына гэтага ў тым, што брат Крыцкага таксама загадчык і вельмі ў прыяцельскіх адносінах з адміністрацыяй?

Я проста скажу, каб на гэтым месцы быў ня Крыцкі, а хто-небудзь другі, то быў-бы адразу звольнен.

Мала таго, што гэты хуліган—спец будзіць ночу, ён з бутэлькамі ў кішэні зьяўляецца ўдзень у друкарню, лезе біцца к рабочым, перашкаджае працаваць. Некалькі разоў быў выведзен адміністрацыяй вон, але ўсё шыта-крыта.

Між іншым Крыцкі мае багатае мінулае; некалькі разоў быў затрыман міліцыяй за хуліганства і судзіўся.

Трэба ў самы блізкі тэрмін зьняць гэтага хулігана з начной працы. Наборшчык.

Падрыхтоўка да вясеньняй пасяўной кампаніі.

[illegible]

Рэарганізацыя Камітэтаў Бірж Працы.

[illegible] працаўнікоў акруговых аддзяленьняў прафсаюзаў і фабзаўмясцкомаў.

Наркампрацы даручана ў бліжэйшы тэрмін прадставіць свае меркаваньні аб пераглядзе існуючага палажэньня аб камітэтах Бірж Працы ў бок пашырэньня іх праў і ўстанаўленьня кола пытаньняў, якія падлягаюць абгавareньню на пленумах і прэзыдыумах камітэтаў.

Падручнікі для лікпунктаў.

Цэнтральны савет т-ва «Прэч няпісьменнасьць» закупіў на 4600 руб. падручнікаў для лікпунктаў.

Гэтыя падручнікі зараз рассылаюцца па акругах.

Такім чынам, у бягучым навучальным годзе ўсе лікпункты т-ва „Прэч няпісьменнасьць“ будуць задаволены поўнасьцю падручнікамі.

Новы сэкратар Менскага акругкому ЛКСМБ.

Гэтымі днямі адбыўся пленум Менскага акругкому ЛКСМБ. Пленум абраў новым сэкратаром Менскага акругкому ЛКСМБ тав. Карнеева.

Тав. Карнееў малады рабочы—чыгуначнік.

Да апошняга часу тав. Карнееў быў сэкратаром кастрычнікаўскага райкому ЛКСМБ.

Дзе будзе пабудаваны стадыён.

Уперад меркавалася, што стадыён у Менску будзе будавацца на месцы іпадрому. Зараз прэзыдыум гарсавету пастанавіў будаўніцтва стадыёну перанесьці на Барысаўскі тракт, дзе будуць будавацца памяшканьні для ўсебеларускай выстаўкі сельскай гаспадаркі і прамысловасьці і клінікі.

Рабочая каапэрацыя яднае 151028 пайшчыкаў.

Водлуг вестак на 1 кастрычніка па БССР існуе 12 цэрабкопаў, якія налічваюць 536 крам і магазынаў. На гэты дзень па ўсіх цэрабкопах было 151028 пайшчыкаў. Зварот па продажы за чацьверты квартал мінулага году дасягнулі буйнай сумы ў 17082400 руб.

З СЕНЬНЕШНІМ НУМАРАМ „САВЕЦКАЙ БЕЛАРУСІ“ РАССЫЛАЕЦЦА ЎСІМ ПАДПІСЧЫКАМ ГАЗЭТЫ ЧАРГОВЫ (13) НУМАР ДАДАТКУ «ПРАЦАЎНІК АСЬВЕТЫ».

СУД.

АБАРОНЦА ФРЫДМАН.

[illegible]

БІБЛІАГРАФІЯ.

Ч. А. Бялюнас.—«Жацьцё і гадоўля лесу».

ВЫДАНЬНЕ НКЗ БССР, 46 СТ., ЦАНА 50 КАП.

[illegible]

ШАХМАТЫ № 25

пад рэдакцыяй А. А. Каспэрскага.

Становішча пасьля 15 ходу белых

Чорн. І. Мазаль.

Бел. К. Эйдэльман.

Партыя іграна ў Менску 28 кастрычніка 1928 г.

1. e2-e4 c7-e5, 2. Кg1-f3 Кb8-c6 3. Cf1-c4 Кg8-f6, 4. Кf3-g5 Кf6:e4 цікавы ход 5. Cc4: f7+ Кр e8-e7, 6. Кg5: e4? ляпей было d2-d3! (Кe4-f6 7. C f8-b3, d7-d5, 8. f2-f4 Cg4, 9. Фd2 h7-h6, 10 f4:e5 Кc6:e5, 11. Фe3 h6:g5, 12. Фe5:+, Кр f7, 13о-о c6, 14. Фg5:Ce6, 15. Кb1-d2, Cd6, 16. Кd2-f3 і ў белых лепшая партыя) 6... Кре7:f7, 7. d2-d3 d7-d5 8. Кe4-g5+Крf7-e8, 9. Фd1-h5+ d7-d6 10. Фh5-f3 Фd8-d7, 11. о-о Кc6-d4, 12. Фe-d1 Фd7-g4!

[illegible]

апошні час значна ажывілася. Падрыхтоўвaецца праца неравважна на прафсаюзных клюбах.

Саюз гарбароў.

Праводзяцца міжкружкавыя спаборніцтвы, разыграны матч між працкале тывамі абутнікаў № 1—выйграў у № 2 з рэзультатам +14 з пал.—5 з пал. у карысьць абутнікаў № 1.

Пачынаюцца заняткі па шахматам пад кіраўніцтвам Кейлеса і па шашкам пад кіраўніцтвам майстра Гардона.

Саюз Савгандальслужачых.

14 лістапада склікаецца агульны сход шахматыстаў і шашыстаў. Абгаварвацца будзе шэраг важных пытаньняў. Пасьля сходу інфармацыя А. Каспэрскага аб шахматна-шашачным зьезьдзе і сэансы адначасовае гульні ў шахматы і шашкі. Прызасіць ігры.

Пачынаюцца рэгулярныя заняткі па шахматах пад кіраўніцтва А. Каспэрскага.

Усесаюзныя прафсаюзныя спаборніцтвы.

10 лістапада пачаліся спаборніцтвы па шахматах і шашках.

У камандных спаборніцтвах ад Менску прымаюць удзел па саюзу друкароў Шукевіч—Трэдьнякоў, саюзу мэдпрацаўнікоў Блюмбэрг і Розэнталь, у жаночым турніры—пераможца жаночага ўсебеларускага турніру камсамолка Дунэр (Менск).

Ліст у рэдакцыю.

Паважаны т. рэдактар.

На артыкул у газэце «Савецкая Беларусь» ад 13-XI «Правакатары» і плагіят—дырэкцыя БДЗТ дае ніжэй памянёныя сиравкі: адчуваючы вострую патрэбу ў беларускім рэпэртуары, п'еса „Правакатары“ была прынята ад т. Станкевіча як ад аўтара, які, даючы гэту п'есу, даў шмат дадзеных аб тым, што ў яго ёсьць некалькі п'ес, якія дэманстраваліся на Украіне і Каўказе.

Цяпер з прычыны абвінавачваньня т. Станкевіча ў плагіяце, утвараецца экспэртная камісія. Аб выніках будзе паведамлена.

Дырэкцыя БДЗТ.

Апавяшчэньні.

— У суботу 17 г. м. а 8 гадз. увеч. у памяшканьні Кам. Унів. Бел. (аудыторыя № 26) адбудзецца пасяджэньне ЭКАНАМІЧНАЙ СЭКЦЫІ НАВУКОВАГА Т-ВА МАРКСЫСТЫХ.

Парадак дню: Даклад т. Патровіча на тэму: 1) Гаспадарчыя задачы 1928-29 г. у БССР у сьвеце пэрспэкцыйнага пляну. 2) План працы сэкцыі.

Просьба да членаў зьявіцца своечасова.

— Навукова-дасьледчае т-ва краязнаўства пры БДУ даводзіць да ведама членаў т-ва і нав. працаўнікоў-кіраўнікоў сэкцый, што ў нядзелю а 11 гадз. раніцы, у актавай залі пэдфаку адбудзецца агульны сход т-ва.

Парадак дню:

1. Справаздачны даклад рэктара БДУ праф. У. Пічэты аб працы т-ва за 1927-1928 г.
2. Садаклад аб працы экспэдыцыі ў Палаччыну.
3. Перавыбары праўленьня.

Яўка членаў сэкцый і жадаўшых заявы аб уступленьні абавязкова.

ДОМ АСЬВЕТЫ.

У аўторак 20 лістападу г. г. роўна а 7 гадзіне ўвечары пачынаюць сваю працу прафкурсы па наступных 4 цыклях:

1. Міжнародны настаўніцкі рух.
2. Агрпраца.
3. Эканомпраца.
4. Культпраца.

Заняткі жадаючых наведваць прафкурсы адбываецца ў доме асьветы з 5—8 гадз. увечары.

Паштовая скрынка.

Е. Гавaрушку. Верш ваш «Жыта» напісаны слабою моваю; разьмер радкоў не падпарадкаваны ніякаму рытму—таму адсутнічае ўсякая мілагучнасьць. Рыфмоўка слабая; вобразы ня выклікаюць ніякіх уяўленьняў. Друкавацца ня будзе.

Сролікаву М. Аб члену с.-с. накіравана Уваравіцкаму РВК для належных мерапрыёмстваў.

Е. Лібуркіну. Ніякіх пасьведчаньняў, каб пісаць і даставаць матар'ялы—непатрэбна. Чарговы ліст—дырэктыва (аб чым пісаць) рассылаецца на гэтым тыдні ўсяму рабселькораўскаму активу.

Я. Стратановічу. „Да ўсяго друку“—ня пойдзе. Агульныя разважаньні без канкрэтных фактаў не даюць карысьці.

БЕЛДЗЯРЖТЭАТР.

СУБОТА, 16 ЛІСТАПАДА

Саюзу працасьветы „БРОНЕЦЯГНІК 14—69“

Рэвал. п'еса ў 6 абраз. Ус. Іваноў.

Білеты праз рабочую касу. ПАЧАТАК А 8 ГАДЗ. УВЕЧАРЫ.

КІНО-ТЭАТР «КУЛЬТУРА». Народн. арт. рэспублікі УС. МЭЙЕРХОЛЬД В. І. КАЧАЛОЎ У СУСЬВЕТНЫМ ФІЛЬМЕ „БЕЛЫ АРОЛ“.

КІНО „ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА“. Ад аўторка 13 лістапада „КАХАНЬНЕ КАРАЛЕВЫ“ гіст. трагэдыя ў 8 частках. Звыш праграмы: 3 прычыны вялікага посьпеху 2-гі тыдзень гастроляй РОБІ ГУД і памфлетыста Зін. ЗАДОРЫНА.

КІНО «ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ». Ад аўторка, 13 лістапада „ГОНШЧЫК СУПРОЦЬ ВОЛІ“ Вясёлая камэдыя ў 6 частках. Звыш праграмы—кіно-хроніка савкіно.

1-ы ДЗІЦЯЧЫ КІНО-ТЭАТР „ЮНЫ ПІАНЭР“ „Пат і Паташон на моры“ у 6 частках. Кошт білета 15 кап. Пачатак сэансаў а 3 з пал. гадз.

БЕЛАРУСКАЕ ДЗЯРЖАЎНАЕ ВЫДАВЕЦТВА.

У ХУТКІМ ЧАСЕ ВЫХОДЗІЦЬ

НАСТОЛЬНЫ СЯЛЯНСКІ ІЛЮСТРАВАНЫ КАЛЯНДАР НА ЛІТОЎСКАЙ МОВЕ на 1929 год.

Каляндар будзе прадавацца: у нацменаўскім магазыне Белдзяржвыдавецтва, Ленінская, 18, у акруговых аддзяленьнях БДВ і ва ўсіх спажывецкіх таварыствах.

ЗГУБЛЕНЫ.

Вучотная кніжка Кажана П. Я., выд. Калінкавіцк. Ваенкаматам.

— Конская кніжа № 2179 Фамінскага І. П., выд. Калінкавіцк. РВК.

— Квіт на суму 15 руб. 20 к. Азбука Е. Ю., выд. Калінкавіц. л-вам.

— Сяброўскі білет № 515 Саўчэнка Н.І., выд. Калінкавіч. МЖД.

— Паявая кніжка Кагана М., выд. Калінкавіц. спаж. т-вам.

— Паявая кніжка Мелера В. Я., выд. Калінкавіц. спаж. т-вам.

— Паявая кніжка Літвака Л. М., выд. Калінкавіцк. спаж. т-вам.

— Сяброўскі білет № 47131 Котлава Ф.І., выд. Калінкав. саюзам працаўн. зямлі і лесу.

— Паявая кніжка Езерскага М. З., выд. Жлобінскім спаж. т-вам, кв. 146.

— Паявая кніжка № 548 Гальбэра Х.Г., выд. Жлобінскім спаж. т-вам, кв. 146

— Вучотна-конская карт. № 576 Міхайлоўскага І І., выд. Жлобінскім РВК, кв. 146.

— Асабовая кніжка Рагаўцэва Ф. М., выд. былым Стрэшынскім РВК, кв. 146.

— Мэтрыч. выпісь Алексіна Л., выд. Гомельск. Загсам, кв. 146.

— Паявая кніжка Берковіча Н. М., выд. Жлобінскім спаж. т-вам, кв. 146.

— Прыпісная кніжка дапрызыўніка Бэзэлева А. Н., нарадж. 1906, кв. 146.

— Рэгістрац. пасьведчаньне Гольбэрта Т. Б., выд. Жлобінскай Кам. гас., кв. 146.

— Страхавы білет № 1453 Гарэліка В. А., выд. Стракпунктам.

— Вучотная кніжка Сідзельнікава П. Н., выд. Мазырск. Акр. ВК.

— Сяброўскі білет № 84854 Сідзельнікава П. Н., выд. Мазырск. саюзам сувязі.

— Паявая кніжка № 652 Карабея Н. Г., выд. Калінкав. спаж. т-вам.

— Пэнсіён. кніжка № 259 Біруковіча Б. Я., выд. Калінкав. страхкасай.

— Сяброўскі білет № 1426 Зіновечка Х. Т., выд. Калінк. саюзам савгандльсл.

— Конская карт. Владыкава І. А., выд. Калінкавіцк. РВК.

— Сяброўскі білет № 1899 Бухмана І. А., выд. Калінкавіцк. саюзам савгандальсл,

— Паявая кніжка № 1073 Дадзельзона Д. Б., выд. Калінкав. спаж. т-вам.

— Паявая кніжка № 45 Вінакура Ф. К., выд. Калінкав. спаж. т-вам.

— Паявая кніжка № 813 Андросіка А. Ф., выд. Марына-Горскім спаж. т-вам, кв. 147.

— Каапэрац. кніжка Нахамкінай М. Г., выд. МЦРК, кв. 148.

— Каапэрац. кніжка Логінавай Д. М., выд. МЦРК, кв. 149.

— Сяброўскі білет за № 138619, выд. Менскім саюзам гарбарнікаў і пашпарт, выд. Таганрогскай міліц. на імя Самуйлава М. М., знайшліся, лічыць маючы мод, кв. 150.

— Кніжка за № 608 Саснавец Т. І. на кармленьне дзіцяці, выд. Мазырск. акрстраккасай, кв. 151.

— Сяброўская каапэрац. кніжка Рабіновіч П. Д., выд. Мазырскім ЦРК, кв. 152.

— Мэтрычн. выпісь аб нарадж. Віленскай С. І., выд. Мазырск. аддз. ЗАГС'а, кв. 153.

— Пасьведчаньне № 298 Галубка Г., выд. Мазырск. прызыўн. каміс. аб нягоднасьці да вайсковай службы, кв. 154

— Біржавы талён № 3194 Цёмкіна С. Г., выд. біржай працы, кв. 155.

Адказны рэдактар М. КУДЗЕЛЬКА

1-я дзяржаўная др. б

Главулітбел 302